

Montessorischool
de flierefluiter

SCHOOLGIDS 2018-2019

INHOUDSOPGAVE

Een woord vooraf

1. De school
2. Waar de school voor staat
3. De organisatie van het onderwijs
4. De zorg voor kinderen
5. De leerkracht
6. De ouders
7. De ontwikkeling van het onderwijs in de school
8. De resultaten van het onderwijs
9. Regeling school- en vakantietijden
10. Namen en (e-mail)adressen

Een woord vooraf

Hartelijk dank voor uw interesse in onze school. In deze schoolgids geven wij een beeld van ons onderwijs en onze school. De schoolgids is bedoeld voor ouders die kinderen op onze school hebben en voor ouders die een basisschool voor hun kind(eren) zoeken.

Voor ouders van onze school zijn veel zaken natuurlijk al bekend. Aan het begin van het nieuwe schooljaar ontvangen de ouders van onze school ook het jaarboekje. In dit jaarboekje staan de meest belangrijke zaken over de organisatie van onze school en de activiteiten die plaatsvinden gedurende het schooljaar nog een keer vermeld. In mijn aanspreektoon in deze gids richt ik mij tot de nieuwe ouders.

De Flierefluiter is een montessorischool. Op onze school leren kinderen op een andere manier dan in het reguliere onderwijs. In deze schoolgids staat dit beschreven, maar het beste kunt u een keer een kijkje komen nemen. U ziet dan op welke manier de kinderen bij ons op school leren, vaak blijkt dat erg verhelderend te zijn.

Het uitgangspunt is voor ons onderwijs zijn de ideeën over onderwijs en opvoeding van Maria Montessori. Wij kijken hier kritisch naar, daar waar noodzakelijk vernieuwen wij ons montessorionderwijs. Wij passen nieuwe inzichten en eisen van deze tijd toe. Zo zijn wij een moderne Montessorischool.

In deze schoolgids leest u onder andere over het doel van onderwijs en opvoeding, de weg naar zelfstandigheid, de rol van de omgeving, de vrijheid van werkkeuze en het waarderen en respecteren van elkaar. U vindt alles samengevat terug in onze missie en visie. Terug te vinden op bladzijde x van deze schoolgids.

In een aantal zaken onderscheiden we ons van het reguliere onderwijs. Eén van deze zaken is de vrijheid van werkkeuze. Vrijheid van werkkeuze betekent dat een kind zelf de volgorde van het werk kiest. Vanaf de kleuterklas leert het kind om stap voor stap zelfstandig een werkkeuze te maken. Het kind leert dat gekozen werk afgemaakt moet worden. Vanaf groep 5 werken de kinderen met hun eigen planning. In de bovenbouw gebruikt een kind bij zijn planning een agenda. In dit werkboekje noteert hij wat hij op een dag allemaal gedaan heeft. De ontwikkeling van al onze kinderen wordt gevolgd middels een algemeen ontwikkelingsvolgsysteem. Dit systeem heet ParnasSys. Ook volgens wij onze kinderen met een systeem dat naadloos aansluit bij onze montessori visie; de leerlijnen. Van ieder kind wordt goed in kaart gebracht wat het niveau. Aansluitend bij dit niveau krijgt het kind onderwijsaanbod. Vanaf groep 5 krijgen de kinderen hun eigen leerlijnoverzichten. Zo is ook voor de kinderen zelf heel duidelijk aan welke doelen zijn in de volgende periode gaan werken, welke werkjes zij kunnen kiezen en welke vaardigheden als beheerst kunnen worden afgevinkt.

We zijn een kleine school en willen dit bewust zo houden. Onze school is een veilige werk- en leefgemeenschap waar ouders, leerkrachten en kinderen elkaar allemaal kennen. Onze leerlingen worden gestimuleerd zorg en respect te hebben voor elkaar. We hebben een systeem waarbinnen

kinderen elkaar helpen, met elkaar delen, werken en spelen. We zijn allemaal anders maar toch samen, dat is ons motto. We voeden onze leerlingen op tot een democratische burger. Wij zijn een Vreedzame Montessorischool want met ingang van schooljaar 2018-2019 werken wij met het programma van De Vreedzame School.

Verder in deze schoolgids leest u meer over de inhoud van dit programma.

U treft verder een korte beschrijving aan van de activiteiten in onder-, midden- en bovenbouw. In een apart hoofdstuk wordt de zorg voor de kinderen uitgebreid beschreven. Wat doen we als het (even) niet zo goed gaat met uw kind.

Verder zijn er hoofdstukken over de leerkracht, de ouders, de ontwikkeling van ons onderwijs en de resultaten van dit onderwijs. De schoolgids wordt afgesloten met de regeling school- en vakantietijden en namen en adressen.

In verband met de leesbaarheid schrijven we in deze schoolgids ouders. Hiermee bedoelen we ook de andere verzorgers van de kinderen.

Wij zeggen in deze schoolgids waar we voor staan en ook wat we verwachten van ouders die hun kind bij ons op school inschrijven. Wij geven een reëel beeld van onze school. Alles wat beschreven wordt, is in de praktijk van alledag terug te vinden.

Zover u nog niet bekend bent met onze school, nodig ik van harte uit voor het maken van een afspraak. Is uw kind inmiddels al bij ons ingeschreven, dan dank ik u voor het vertrouwen u ons geeft.

Patricia Meyer

Directeur/bestuurder TVH Montessorischool de Flierefluit

Oktober 2018

1. De school

Algemeen

TVH Montessorischool de Flierefluiter maakt deel uit van de Traditionele Vernieuwingschool Hoorn. Dit is één school, die in de praktijk opgedeeld is in twee zelfstandige scholen. Elke school heeft zijn eigen onderwijsconcept: TVH Montessorischool De Flierefluiter en TVH Jenaplanschool de Tandem. Montessorischool de Flierefluiter is in 2012 erkend door de Nederlandse Montessorivereniging (NMV) en heeft bij het laatste inspectiebezoek een voldoende beoordeling (basis-arrangement) gekregen.

Richting

TVH Montessorischool de Flierefluiter is een Algemeen Bijzondere school, dat wil zeggen een niet door de overheid gestichte school' De school is door ouders opgericht. Onze montessorischool is voor iedereen toegankelijk, omdat ons onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van iedere godsdienst of levensbeschouwing.

Directie

De directeur/bestuurder van de school is Patricia Meyer. Per week is zij drie dagen op school aanwezig. De ene week is dat, afwisselend de maandag, donderdag en vrijdag en dinsdag, woensdag en donderdag.

Management ondersteuning

De directie en het team worden ondersteund door een management assistente: Alette Schaafsma. Zij is aanwezig op maandag (de hele dag) en op woensdagochtend.

Samenstelling van het team

Het team bestaat in het schooljaar 2018-2019 uit 16 personen en is verdeeld over de functies: directeur, management assistent, leerkracht, interne begeleider, reken-coördinator, hoogbegaafden expert, ICT coördinator, maatschappelijk werkster en vakleerkracht gymnastiek. Vanuit onze visie op het democratisch burgerschap bieden wij graag onze steun aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Een aantal dagdelen per week begeleiden wij mensen in een werkervaringsplek. Er zijn vrijwilligers die conciërgetaken verrichten. Op deze manier hopen wij onze kinderen de gelegenheid te geven in aanraking te komen met de meer kwetsbare mensen in onze samenleving. Uiteraard ontvangen wij stagiaires van diverse opleidingsinstituten. U kunt daarbij denken aan stagiaires van de PABO, maar ook onderwijsassistenten en management assistentes zijn bij ons van harte welkom.

Nagenoeg alle personeelsleden werken parttime. De vakleerkrachten gymnastiek geven les aan alle groepen. De interne begeleider is iedere week op maandagochtend, dinsdag en donderdag op school aanwezig. Onze schoolmaatschappelijk werkster is een dagdeel in de week aanwezig op school.

Schoolgrootte

Op de teldatum van 01-10-2017 telde TVH Montessorischool de Flierefluiter 117 leerlingen. De groeps-grootte ligt volgend schooljaar tussen de 20 en 25 kinderen. Volgens de prognose van de gemeente Hoorn schommelt het leerlingaantal de komende jaren rond de 150.

In het schooljaar 2018-2019 zijn de kinderen verdeeld over 5 groepen: 1 onder-, 2 midden- 1 tussen- en 1 bovenbouwgroep. De maximale schoolgrootte bedraagt 6 klassen. In de loop van het schooljaar stromen met name nieuwe vierjarigen in en wordt de onderbouwgroep groter. Doordat niet elk jaar het aantal aanmeldingen hetzelfde is, kan er sprake zijn van een minder evenwichtige verdeling. Hierdoor komt het

voor dat een klas gedurende een jaar meer dan 30 kinderen heeft. We streven naar een klassengrootte tussen de 28 en 30 kinderen. Voor de onderbouw ligt dit aantal hoger. Aan de hand van de huidige gegevens en verwachte instroom, zullen de midden- en bovenbouwgroepen niet groter zijn dan 25 leerlingen.

Onze school biedt ook onderwijs en opvang voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. De maximale grootte van deze groep is 16 kinderen.

Inschrijvingen

De school heeft een beperkte toelating van het aantal leerlingen. Dit heeft te maken met de maximale schoolgrootte en met het aantal zorgleerlingen. Het totaal aantal kinderen dat we op een verantwoorde manier kunnen begeleiden ligt tussen 150 en 160. Bij de plaatsing hebben broertjes en/of zusjes en verhuiskinderen van een andere montessorischool voorrang. Vanaf twee jaar kan een kind ingeschreven worden. De inschrijving van een kind is definitief wanneer de ouders een bevestiging hebben ontvangen. Voorwaarde voor een inschrijving is dat het kind op 4 jarige leeftijd zindelijk is en dat de school het recht heeft om informatie in te winnen bij de peuterspeelzaal of school van herkomst. Verder zijn de ouders via het inschrijfformulier op de hoogte gebracht van het feit dat het verstrekken van onjuiste informatie leidt tot het ongedaan maken van de inschrijving.

Bij inschrijving gaan ouders akkoord met ons beleid gericht op de privacy. Verder geven de ouders door ondertekening van het inschrijfformulier aan bereid te zijn de jaarlijkse vrijwillige ouderbijdrage te voldoen en geven zij toestemming voor het gebruik van film- en foto materiaal, volgens de AVG wetgeving. Meer informatie over ons privacy beleid kunt u vinden op onze website.

Voor de inschrijving en aanname van zij-instromers is een apart protocol opgesteld. Ouders van zijinstromers ontvangen dit protocol na het eerste contact.

Adressen van de school

Het adres van de school is:
Akkerwinde 57, 1689 NV te Zwaag

Het postadres is:
Postbus 429, 1620 AK Hoorn

E-mail: directie@montessori-deflierefluiter.nl

Website: www.montessori-deflierefluiter.nl

Facebook: Montessorischool de Flierefluiter

Ouderportal: www.digiduif.nl

Ouderraad: ouderraad@montessori-deflierefluiter.nl

Medezeggenschapsraad: mr@montessori-deflierefluiter.nl

Bestuur: bestuur@montessori-deflierefluiter.nl

2. Waar de school voor staat

Waar wij als school voor staan hebben we vastgelegd in onze missie en visie.

Missie

Onze missie is het bevorderen van een respectvolle en kritische levenswijze bij kinderen in de leeftijd van 2 tot 12 jaar. Het accent ligt hierbij op het verantwoordelijk zijn voor je handelen en het bevorderen van een zo groot mogelijke zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Zorg hebben voor de omgeving en de ander behoort ook bij dit uitgangspunt.

We willen dit bereiken door de kinderen te begeleiden volgens de uitgangspunten voor onderwijs en opvoeding van Maria Montessori en het programma van de Vreedzame School.

Visie

Binnen het onderwijsaanbod van onze school staat het kind centraal. De organisatie en inhoud van ons onderwijs zijn afgestemd op het ontdekken en ontwikkelen van de talenten van elk kind. Het onderwijsaanbod biedt maatwerk. Het pedagogisch handelen van de leerkracht is verweven in de dagelijkse praktijk van het lesgeven. Indien nodig wordt dit aangepast aan de situatie en/of de behoeften van het kind. De afstemming van de begeleiding van de kinderen moet leiden tot evenwichtige, zelfstandige en zelfverantwoordelijke mensen. De ouders onderschrijven dit, zodat school en ouders hiervoor samen verantwoordelijkheid dragen. Dit vraagt van ouders een houding waarmee zij uitdragen dat zij de uitgangspunten van de school en de leerkrachten ondersteunen.

De begeleiding van de kinderen vindt plaats in heterogene leeftijdsgroepen door gediplomeerde (montessori) leerkrachten. Heterogeen houdt in dat verschillende leeftijdsgroepen samen een klas vormen. Hierbij is vooral de positieve grondhouding van de leerkracht ten opzichte van de kinderen van belang. De kinderen moeten zich bij ons veilig voelen.

Ons onderwijs en onze opvoeding richt zich op de sociaal-emotionele, cognitieve en creatieve vorming. Zowel de kerndoelen, de referentieniveaus en de ontwikkeling van het kind sturen ons onderwijsproces. We maken kritisch gebruik van nieuwe trends mits deze passen binnen onze montessori-visie op onderwijs en opvoeding.

De school wil optimale condities scheppen waaronder het montessorionderwijs gegeven kan worden. We willen de inzet, kennis en bekwaamheden van de leerkrachten afstemmen op de inhoudelijke en organisatorische doelen van de school. Dit alles binnen de financiële kaders die de overheid aan de scholen oplegt.

In het kort betekent dit het volgende:

Kindgerichtheid

Wij streven ernaar dat elk kind zich kan ontwikkelen in zijn eigen tempo en in overeenstemming met zijn eigen mogelijkheden. De school kent een grote afstemming op de kinderen. Er is sprake van onderwijs op maat, hetgeen onder andere blijkt uit het aanbieden van de leerstof gebaseerd op de individuele leerlijn, gebruik van adaptieve software en het werken met groepsplannen.

Zelfstandigheid

Wij leren de kinderen hoe zij zelf allerlei zaken kunnen oplossen. Van veters strikken tot een weekplanning maken. Een kind krijgt die hulp en instructie die het op dat moment nodig heeft. Dit houdt in dat in een groep van het ene kind meer verwacht wordt dan van het andere kind. De verwachtingen zijn passend bij de mogelijkheden van het kind.

Sociale ontwikkeling

Kinderen van verschillende leeftijden zitten bij elkaar in één groep. In deze heterogene groepen leren de kinderen respectvol met elkaar omgaan. Wij hanteren hierbij de regel: allemaal anders, en toch samen!

Verantwoordelijkheid

Wij leren de kinderen wat verantwoordelijkheid is. Voor een kleuter ligt dit op een ander gebied dan voor een kind uit de bovenbouw. Door beetje bij beetje te leren omgaan met verschillende vrijheden, ontwikkelen de kinderen hun verantwoordelijkheidsbesef. De kinderen zijn onder andere vrij om zelf de volgorde van de vakken te kiezen. Vanaf groep 5 worden de kinderen hierbij ondersteund door een dag- of weekplanning.

Leerlingparticipatie

Op onze school vinden we het belangrijk dat onze leerlingen bij de school betrokken worden en zijn. Betrokkenheid versterkt de motivatie tot positief gedrag. We leren kinderen verantwoordelijk te zijn voor elkaar en betrekken hen bij het verbeteren van onze school. We hebben verschillende vormen van leerlingparticipatie. Als vanzelfsprekend helpen en ondersteunen de kinderen elkaar in de klas. Ook klasoverstijgend gebeurt er veel. De oudere kinderen hebben taken bij vieringen (Sinterklaas, Vossenjacht, enz), bij school activiteiten zoals de open dag, zij bieden spelbegeleiding bij de kleuters en een aantal kinderen is opgeleid tot mediator. Deze leerlingen helpen bij het oplossen van conflicten. Volgend schooljaar starten we met een leerlingenraad. In deze raad wordt groep 3 t/m 8 vertegenwoordigd door een zelf gekozen klassenvertegenwoordiging.

Evenwicht

Ons onderwijs streeft naar een evenwicht tussen de verstandelijke, sociale, emotionele en creatieve ontplooiing van de kinderen. Kinderen kunnen alleen goed werken als ze zich prettig voelen. Een goed pedagogisch klimaat vinden wij een absolute voorwaarde.

Doel van opvoeding en onderwijs

Zowel de ouders als de school zien het als taak de kinderen die aan hen zijn toevertrouwd de nodige hulp te bieden. Het kind kan zich daardoor ontwikkelen tot een zelfstandige persoonlijkheid, die de verantwoordelijkheid kan en wil dragen voor zichzelf, zijn omgeving en de samenleving waarvan hij deel uitmaakt. Voor onze school is het gedachtegoed van Maria Montessori daarbij een leidraad.

Maria Montessori

Maria Montessori was een Italiaanse arts, die zich haar hele leven heeft ingezet voor wat zij 'de rechten van het kind' noemde. Ze bedoelde daarmee dat het kind recht heeft op onderwijs en opvoeding, gericht op een volledige en vrije ontplooiing, in eigen tempo en naar zijn eigen mogelijkheden. Daardoor krijgt het kind de kans een gelukkig mens te worden, levend in harmonie met zichzelf en in overeenstemming met zijn capaciteiten.

De school als ontmoetingsplaats

Wij vinden het belangrijk situaties te creëren waarbinnen onze kinderen kennis maken met meer kwetsbare kinderen en/of volwassenen in onze samenleving. Wij werken daarom samen met bijvoorbeeld Leekerweide, Rentree en Stichting Vluchtelingenwerk en geven mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke belemmering de mogelijkheid om werkervaring op te doen. En wij bieden daarom kinderen die in het speciaal basisonderwijs geplaatst zijn de mogelijkheid om in contact te blijven met kinderen die bij ons regulier onderwijs volgen.

De Vreedzame School

Een aanvulling op onze Montessori visie is het programma van de Vreedzame School.

De Vreedzame School is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het programma helpt onze school een gemeenschap te vormen waarin we streven naar een veilige sfeer. Hierin spreken we de leerlingen actief aan op hun verantwoordelijkheid voor elkaar, de omgeving, de schoolgemeenschap en de samenleving.

Met de Vreedzame School besteden we aandacht aan basale sociale-emotionele en burgerschapscompetenties, die wenselijk zijn in een democratische samenleving. Te denken valt hierbij aan het zich kunnen verplaatsen in een ander, op een democratische manier met elkaar beslissingen nemen, openstaan voor verschillen tussen mensen, constructief conflicten oplossen, omgangsvaardigheden en verantwoordelijkheid nemen voor de gemeenschap.

Onze school dient een school te zijn waar alle kinderen zichzelf kunnen zijn en zich veilig en prettig voelen. Als kinderen zich vrij en veilig voelen, kunnen zij tot leren komen. We doen veel om sociale veiligheid te bevorderen en om ongewenst gedrag, zoals pesten, te voorkomen. In geval van pestproblematiek hebben wij diverse interventies die wij, afhankelijk van de context, inzetten. Het aanbod van de Vreedzame School bestaat uit wekelijkse lessen, eenduidig rolmodel gedrag van alle medewerkers van onze school, school-brede toepassing van DVS afspraken, diverse commissies (mediatoren, leerlingraad, werkgroep) en scholing van de leerkrachten.

Enkele belangrijke punten van ons onderwijs:

De eerste fase

De eerste levensjaren van het kind zijn voor zijn ontwikkeling van het allergrootste belang. Allerlei indrukken prikkelen het kind om zich te ontwikkelen. De omgeving is naast (o.a.) het karakter en de aanleg, bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden. Het is belangrijk dat de prikkels een positief karakter hebben en tegemoet komen aan de basisbehoeften. Daarnaast is het van groot belang dat het kind begeleid wordt bij het ontwikkelen van zijn zelfstandigheid, op weg van een hulpeloos wezen tot een onafhankelijke persoon.

De weg naar zelfstandigheid

Niemand hoeft een kind te leren lopen of praten; ieder kind heeft van nature de drang om "groot" te worden. Het "groot" worden, het uitgroeien tot een onafhankelijke persoon, moet het kind zelf doen. Daarom is het volgens Montessori zo belangrijk dat het kind de vrijheid krijgt om zelf zijn omgeving te ontdekken en zelf dat te doen wat binnen zijn mogelijkheden ligt. Daarbij is hulp van volwassenen in zijn omgeving onontbeerlijk. De zin "**Help mij het zelf te doen**" omvat de kern van de begeleiding van de zelfstandigheid van een kind. Leerkrachten op een montessorischool besteden veel aandacht aan de ontwikkeling van de zelfstandigheid. Van vierjarige kinderen die bij ons op school komen verwachten wij dat ze:

- Zelf hun jas aan en uit kunnen trekken;
- Zich voor de gymles alleen aan en uit kunnen kleden;
- Zich op het toilet zelfstandig kunnen redden;
- Netjes kunnen eten en goed uitgerust op school komen.

De rol van de omgeving

Alle ontwikkelingen die het kind in de eerste levensjaren doormaakt, vinden plaats in wisselwerking met de omgeving waarin het kind opgroeit. Ouders, broertjes, zusjes en andere familieleden, maar ook het land en de cultuur waar het kind opgroeit, maken deel uit van die omgeving. Op school scheppen de leerkrachten een omgeving die prikkelt tot leren. Kinderen vinden hier materialen en activiteiten die passen bij hun ontwikkeling en belangstelling. De kinderen kunnen hun omgeving vrij verkennen en experimenteren met de dingen die ze daarin tegenkomen. Hierdoor is de kans groot dat kinderen hun aangeboren nieuwsgierigheid kunnen behouden. De leerkracht draagt zorg voor de inrichting van de omgeving. De kinderen dragen medeverantwoordelijkheid voor het verzorgen en in stand houden hiervan.

Leefgemeenschap

De school is een leefgemeenschap van kinderen, leerkrachten en ouders. Iedereen heeft een taak in het geheel en heeft de verantwoordelijkheid zijn of haar stukje daarin zo goed mogelijk te realiseren. In het samenwerken met elkaar is het belangrijk gelijkwaardigheid en wederzijds respect na te streven. Maria Montessori spreekt in dit verband over "Jouw vrijheid eindigt waar de vrijheid van de ander begint." Wij leren de kinderen in de praktijk van alle dag respectvol met elkaar om te gaan. Het kind leert onder andere hoe het hulp vraagt, biedt en ontvangt. De begeleiding op dit gebied heeft tot doel het creëren van een veilige en zorgzame omgeving waarin elk kind zich goed kan ontwikkelen. Het vermijden en tegengaan van pestgedrag heeft te maken met bovenstaande uitspraak van Maria Montessori. Wanneer een leerkracht bemerkt dat een kind zich door (vermeend) pestgedrag niet prettig voelt, wordt dit onmiddellijk met hem of haar besproken. Er vinden afzonderlijke gesprekken tussen de betrokken kinderen plaats, een gezamenlijk gesprek vindt plaats als alle betrokkenen hier achter staan. In geval van pestgedrag wordt in ieder geval in de klas duidelijk gemaakt dat dit op onze school niet wordt getolereerd. Daar waar nodig worden de ouders ingeschakeld, dit is zeker het geval bij aanhoudend pestgedrag of bedreigingen. De straf die Maria Montessori in opvoedingssituaties voorstaat is afzondering.

In het uiterste geval betekent dit ook bij aanhoudend pestgedrag schorsing of verwijdering van school. Zie voor meer informatie het Sociaal Veiligheidsplan, deze ligt ter inzage bij de directie.

Burgerschap

Onze afstemming van de begeleiding van de kinderen moet hen brengen tot evenwichtige, zelfstandige en zelfverantwoordelijke mensen. Dit gebeurt onder andere door de begeleiding naar zelfstandigheid en verantwoordelijkheid in de heterogene klassen. In deze begeleiding gaat het om de competentie om met andere kinderen/mensen om te gaan en het bevorderen van de basiswaarden van onze democratie. Door de dagelijkse leermomenten in de vertrouwde schoolklas worden de kinderen voorbereid op deelname aan onze samenleving. Specifieke kennis van onze en andere samenlevingen komen bij ons kosmisch onderwijs aan bod.

De rol van de ouders

Volwassenen kunnen het kind helpen door goed te kijken naar wat het kind onderneemt en waar het behoefte aan heeft. Ouders creëren thuis ruimte voor activiteiten waarmee het kind zich kan ontwikkelen, maar stellen waar nodig grenzen. Ouders moeten daarbij de eigenheid van het kind voor ogen blijven houden en het liefdevol en behoedzaam begeleiden tot volledige ontplooiing. Om zich op school veilig en vrij te voelen heeft een kind het vertrouwen van ouders in de school en de leerkracht nodig. Wij vragen ouders in geval van onvrede en zorg, dit in eerste instantie zonder betrokkenheid van het kind met de leerkracht of de directie te delen. Afhankelijk van de leeftijd van het kind, kan het kind zelf ook in een tweede fase betrokken worden. Ook vragen wij ouders op neutrale, liefst positieve wijze over de leerkracht te spreken.

De rol van de leerkracht

Het kind wordt aangemoedigd om het niveau te behalen dat binnen zijn mogelijkheden ligt. Steeds worden er wegen gezocht om het kind daartoe te motiveren. Met individuele en groepslessen stimuleert en begeleidt de leerkracht het leerproces van ieder kind. De leerkracht houdt hierbij ook rekening met de eisen die vanuit de overheid gesteld worden, dit geldt met name voor het opbrengst gericht werken. Het tot stand brengen van een positieve relatie met de leerling is een belangrijke opdracht van de leerkracht. Vervolgens stemt de leerkracht het onderwijs aanbod af en biedt deze aan op de individuele mogelijkheden van het kind.

De rol van de kinderen

In een montessorigroep zitten kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar, waardoor zij op veel verschillende manieren met elkaar kunnen samenwerken, elkaar kunnen helpen en van elkaar kunnen leren. Doordat een kind een keer de jongste, de middelste en de oudste is in een klas, vindt dit samenwerken en elkaar helpen en respecteren op een hele natuurlijke en vanzelfsprekende manier plaats.

Vrijheid van werkkeuze

Tijdens het dagelijkse werken in de groep wordt tegemoet gekomen aan de belangstelling van een kind. De kinderen kiezen zelf hun eigen werk. In principe kunnen ze zelf bepalen wanneer en hoelang ze met bepaald werk bezig willen zijn. De vrije werkkeuze houdt in dat de kinderen de volgorde van de vakken kiezen. De kinderen uit de bovenbouw gebruiken bij het plannen van hun werk het werkboekje. Dit is een agenda waarin het werk gepland en afgetekend wordt. Het werkboekje wordt soms ook door de leerkracht gebruikt om samen met een kind een weekplanning te maken. De leerkracht geeft dan aan welke opdrachten gedaan moeten worden. Het krijgen van opdrachten is afhankelijk van de ontwikkeling van het kind. Vanaf groep 5 werken de kinderen met overzichten uit hun eigen leerlijn-pakket.

Materiaal

Het speciaal ontwikkelde montessorimateriaal speelt een belangrijke rol binnen het montessorionderwijs. Jarenlange ervaring leert dat het aantrekkelijke materiaal kinderen stimuleert en hen de gelegenheid geeft langere tijd zelfstandig en geconcentreerd te oefenen. Door eerst ervaring op te doen met concrete materialen wordt de overgang naar abstractie vergemakkelijkt. In al onze groepen wordt met montessori-materiaal gewerkt. De montessori-materialen worden aangevuld met materialen uit de reguliere methodes die wij gebruiken.

Beoordeling

De beoordeling en de bespreking van de werkzaamheden van het kind vinden plaats in het licht van de mogelijkheden van ieder kind individueel. Er worden op onze school geen rapportcijfers gegeven. De ouders ontvangen twee keer per schooljaar een verslag van het werken, de vorderingen, de werkhouding en het gedrag van het kind op school. Daarna hebben zij de gelegenheid om het verslag met de leerkracht te bespreken. Alle kinderen maken naast de methode gebonden toetsen de landelijk genormeerde Cito toetsen. De ontwikkeling van een kind wordt met deze landelijke norm vergeleken, waarbij de groei van de vaardigheidsscores soms belangrijker kan zijn dan de uiteindelijke toets score. Het toets overzicht vindt u in hoofdstuk 7.

De vordering van de kinderen wordt bijgehouden met het leerlijnenpakket uit ParnasSys. Op basis van deze registratie stelt de leerkracht zijn/haar handelen en aanbod bij.

Pedagogisch klimaat

Een kind kan zich alleen goed ontwikkelen wanneer het zich prettig en veilig voelt op school. Alles wat met dit gevoel samenhangt wordt het pedagogisch klimaat genoemd. Het wordt gezien als een eerste voorwaarde om tot leren te kunnen komen. Het is daarom erg belangrijk dat het pedagogisch klimaat op onze school goed is. De inspecteur schreef er in een van zijn rapporten het volgende over:

“Tekenend is de respectvolle wijze waarop leraren en leerlingen met elkaar omgaan. De hand waarmee alle leerlingen 's ochtends worden verwelkomd en 's middags worden uitgeluid is hiervan een illustratief voorbeeld. In de groepen heerst dan ook een goed pedagogisch klimaat.”

Montessori peuterklas en buitenschoolse opvang (BSO)

In samenwerking met kinderopvangbureau Berend Botje bieden wij ook onderwijs en opvang aan kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. In deze peuterklas wordt ook gewerkt volgens de onderwijsvisie van Maria Montessori. Berend Botje gaat er vanuit dat elk kind van nature nieuwsgierig is en de wereld om zich heen wil ontdekken. Een rijke speel- en leeromgeving is een belangrijke voorwaarde om te experimenteren en te onderzoeken. Naast de kinderen zelf en de pedagogisch medewerker, is de inrichting van de ruimte en het aanbod van materialen heel belangrijk voor een optimale ontwikkeling; de ruimte is als het ware een derde pedagoog.

Het is belangrijk dat kinderen van jongs af aan leren dat zij voor hun omgeving moeten zorgen en dat ze er zelf verantwoordelijk voor zijn. Zo leren ze spelenderwijs hun eigen speelgoed en materiaal op te ruimen. Ze leren tafels schoonmaken, stof afnemen, de vloer te vegen en de planten water te geven. Uiteraard doen de pedagogisch medewerkers voor hoe dat moet en helpen ze de peuters de taken zelf te doen.

De opvang is op maandag-, dinsdag- en donderdag- en vrijdagochtend. Ouders kunnen kiezen uit een lange of korte ochtend:

- Kort is van 8.30 – 11.30 uur;
- Lang is van 7.30 – 13.00 uur.

De maximale groepsgrootte is 16 kinderen.

3. De organisatie van het onderwijs

Hieronder noemen we een aantal activiteiten die in de verschillende bouwen plaatsvinden. Het is geen uitputtende lijst, maar het geeft weer wat er zoal in een bepaalde bouw gebeurt. De peuterklas is groep 0, de onderbouw is groep 1 en 2, de middenbouw is groep 3, 4 en 5, de tussenbouw is groep 5, 6 en 7 en de bovenbouw is groep 6, 7 en 8.

Activiteiten in de peuterspeelgroep

Ontwikkelingsgebieden

In de peuterspeelgroep krijgen kinderen de mogelijkheid om zich spelenderwijs op alle belangrijke gebieden te ontwikkelen. De opvang in de groep biedt bij uitstek de gelegenheid om vaardigheden te oefenen waar kinderen thuis minder de kans toe krijgen. De pedagogisch medewerkers zijn speciaal opgeleid om kinderen te begeleiden bij het spelen en stimuleren in hun ontwikkeling. Er is met name aandacht voor de volgende ontwikkelingsgebieden van kinderen:

Sociale ontwikkeling

In de peuterspeelgroep krijgen kinderen veel gelegenheid om te spelen met bekende leeftijdsgenoten. Ze oefenen en verfijnen hun sociale vaardigheden onder begeleiding van de pedagogisch medewerker. Ze leren langzamerhand steeds beter samen te spelen, naar elkaar te luisteren, op elkaar te wachten en dingen met elkaar te delen. De pedagogisch medewerkers stimuleren kinderen actief tot interactie, ze observeren, leren kinderen zelf conflicten op te lossen, grijpen in als dat nodig is en geven het goede voorbeeld. Zij zetten samen met de kinderen een veilige en vertrouwde groeps sfeer neer, waarbinnen de kinderen een schat aan sociale kennis en vaardigheden op doen.

Spraak- en taalontwikkeling

In de peuterspeelgroep is er veel aandacht voor de spraak- en taalontwikkeling van kinderen. De pedagogisch medewerkers benoemen voortdurend wat ze zien en doen. Ze hebben regelmatig korte gesprekjes met kinderen over wat hen bezig houdt. Er wordt veel voorgelezen en gezongen met de kinderen. Dit vergroot de woordenschat en stimuleert kinderen om te gaan praten. De pedagogisch medewerkers hebben in deze ook een signaleringsfunctie. Mocht een kind achterlopen in de spraak- of taalontwikkeling, dan zullen zij in overleg met de orthopedagoog de ouders adviseren om bijvoorbeeld contact op te nemen met een logopedist. Hierdoor is de kans kleiner dat kinderen met een spraak- of taalachterstand naar de basisschool gaan.

Cognitieve ontwikkeling

In de peuterspeelgroep krijgen kinderen de gelegenheid om hun cognitieve vaardigheden te vergroten. Er wordt bijvoorbeeld geleerd welke vormen en kleuren er zijn, ze oefenen de dagen van de week of het tellen. Niet alle kinderen zullen dit eigen gemaakt hebben als ze van de peuterspeelgroep naar de basisschool gaan, maar het is belangrijk dat kinderen die er aan toe zijn de gelegenheid krijgen hun talenten te ontwikkelen. Het legt een basis voor hun verdere ontwikkeling. We zullen de kinderen speciaal ontwikkeld montessori peuter materiaal aanbieden, zodat zij spelenderwijs kennis maken met de montessori materialen die zij in de kleuterklas verder zullen ontdekken.

Grove motorische ontwikkeling

De peuterspeelgroep beschikt over een ruime binnen- en buitenruimte waar de kinderen de gelegenheid hebben om te bewegen. Het spel- en ontwikkelingsmateriaal en de speeltoestellen nodigen kinderen uit tot bewegen. Ze kunnen hun energie kwijt en oefenen hun grove motoriek. De pedagogisch

medewerkers stimuleren de kinderen spelenderwijs om bijvoorbeeld op één been te staan, te rennen, te huppelen, te klimmen en te klauteren. Maar ook het samenspel met groepsgenootjes daagt uit tot grof motorisch spel.

Fijne motorische ontwikkeling

In de peuterspeelgroep worden regelmatig activiteiten aangeboden waarbij kinderen hun fijne motoriek oefenen. De kinderen leren bijvoorbeeld om propjes te maken, papier te scheuren en te verven. Spelenderwijs leren de kinderen de juiste pengreep aan. Er is veel speelgoed wat de fijne motoriek aanspreekt. Denk aan het rijgen van kralen of het maken van puzzels. Om de fijne motoriek en zelfredzaamheid van kinderen te vergroten zullen wij hulpmiddelen aanbieden die zij ook in de kleuterklas tegenkomen, denk hierbij aan een ritssluiting rek en een knopenrek.

Creatieve ontwikkeling

In de peuterspeelgroep worden de kinderen gestimuleerd om hun creativiteit tot uiting te brengen. Er wordt met allerlei materialen gewerkt om de kinderen uit te dagen tot het uiten van creativiteit. Bij activiteiten waar dans en muziek centraal staan, wordt de creativiteit van kinderen gestimuleerd. Berend Botje biedt pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om zich hierin te scholen. Er worden veel cursussen aangeboden om de pedagogisch medewerkers te leren hoe zij de creativiteit van kinderen kunnen stimuleren.

Zelfredzaamheid

De kinderen worden door de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk gestimuleerd in hun zelfredzaamheid. Kinderen kiezen activiteiten op basis van hun eigen interesse. Opruimen is een gezamenlijke activiteit van de kinderen en de pedagogisch medewerkers. Kinderen leren handelingen als hun jas aan- en uitdoen en het zelf naar het toilet gaan zelfstandig uit te voeren. Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen wordt telkens een beetje meer gevraagd aan het kind op het gebied van zelfredzaamheid. Het kind krijgt hierdoor meer zelfvertrouwen en het gevoel van competent zijn wordt ontwikkeld.

Verzorging

In de peuterspeelgroep krijgen de kinderen dagelijks vers fruit en er wordt water of thee gedronken. Als de kinderen een lange ochtend blijven, verzorgt Berend Botje ook een broodje tijdens de lunch. Voor de kinderen die nog niet zindelijk zijn, zijn er luiers aanwezig.

Activiteiten in de onderbouw (groep 1 en 2)

In de kleuterklassen wordt gebruik gemaakt van speciaal ontworpen montessorimateriaal. Dit materiaal is te verdelen in:

- zintuiglijk materiaal;
- cognitief of intellectueel materiaal;
- huishoudelijk materiaal.

Naast met montessorimateriaal maken we gebruik van expressiematerialen, puzzels, de watertafel, de bouw- en de poppenhoek.

Zintuiglijk materiaal

Met het zintuiglijk materiaal leert het kind beter waarnemen. Met de roze toren, de bruine trap en de rode stokken maakt het kind reeksen en krijgt het inzicht in afmetingverschillen. De gehoorokers en kleurspoelen vallen onder sorteermateriaal. Een hulpmiddel bij het oefenen van zelfstandig aan- en uitkleden zijn de aankleedrekken, bijvoorbeeld het ritssluitingrek, het veterrek en het knopenrek. Bij al deze oefeningen wordt tevens de grove en fijne motoriek ontwikkeld. De tekenfiguren zijn er om de fijne motoriek te bevorderen. Dit is een oefening voor het leren schrijven.

Cognitief of intellectueel materiaal

Met het intellectueel materiaal wordt bedoeld het reken- en taalmateriaal en het materiaal om te leren lezen. Het rekenmateriaal heeft een duidelijke opbouw. Er is veel materiaal om het getalbegrip te bevorderen: telbakjes, rekenstokken, cijfers en fiches en kralenstaafjes. Er zijn schuurpapiercijfers voor het voelen en benoemen van cijfersymbolen. Wanneer het kind de cijfers goed herkent, kan het verder werken met de getalrekken en het honderdbord. Al het rekenmateriaal is aantrekkelijk voor de kinderen, omdat het concreet is. Veel kinderen kunnen met dit materiaal al kleine sommen maken. Lees- en schrijfmateriaal is ook aanwezig. Er zijn schuurpapierletters voor het voelen en benoemen van de letters van het alfabet. De klinkers zijn blauw, de medeklinkers zijn roze. Per keer wordt een blauwe en een roze letter aangeboden. Een indicatie voor het gevoelig zijn voor het leren van letters kan zijn, dat een kind zijn/haar naam wil schrijven. Met de letterdozen worden korte woordjes gelegd met de letters die het kind herkent. Elk kind heeft een letterkaart, waarop aangetekend staat welke letters het kind kent. In deze fase is het kind nog niet in staat om de woordjes terug te lezen. Het leren van de letters is gebaseerd op het horen van de klank. Het duurt een poos, afhankelijk van het individuele tempo, voordat het kind echt kan lezen. De ontluikende geletterdheid van de kinderen wordt verder gestimuleerd door groepslessen uit de map Fonemisch Bewustzijn. Als de kinderen zelf letters willen schrijven, kunnen zij dit doen op een schoolbordje, in een bakje zand of op ongelinieerd papier. De fijne motoriek is meestal nog niet dusdanig ontwikkeld, dat de kinderen tussen lijntjes kunnen schrijven.

Huishoudelijk materiaal

Het is belangrijk, dat kinderen leren dat zij mede zorg en verantwoordelijkheid dragen voor hun omgeving. Zo leren zij o.a. het gekozen werk zelf op te ruimen. Tafels schoonmaken, stof afnemen, de vloer vegen, planten water geven, ramen wassen en kasten op orde houden horen hier ook bij. Al deze activiteiten zijn vooral een oefening voor de grove en fijne motoriek. Het kind leert hoe het materiaal gehanteerd moet worden. Dit kan tijdens een algemene les, dat is een les voor de hele groep, of een individuele les.

Kosmisch onderwijs

In het montessorionderwijs heet wereldverkenning kosmisch onderwijs. Door ons kosmisch onderwijs moet bij kinderen het inzicht ontstaan, dat de feiten en verschijnselen waar ze mee te maken hebben, nooit als losse fragmenten bestaan, maar als delen van een groter geheel. Er moet zich bij hen een brede kijk op dit grotere geheel ontwikkelen, waaruit tenslotte een visie op de wereld en het wereldgebeuren kan voortvloeien. De kinderen moeten de verbanden leren zien in situaties die verwondering en bewondering opwekken. In de onderbouw hebben de leerkrachten de kosmische projecten samengesteld op basis van de kerndoelen. De kosmische projecten zijn opgenomen in een driejaarlijkse cyclus. De onderwerpen die aan bod komen zijn: de seizoenen, het verkeer, het lichaam, het weer en beroepen.

Ons kosmisch onderwijsaanbod wordt verrijkt met de DaVinci methode.

De lesmethode DaVinci is de nieuwe en eigentijdse methode voor wereldverkenning.

De methode biedt onderwijs in 22 thema's aan, waarbij de kerndoelen in een samenhangend geheel aan de orde komen. Behandeld worden de kerndoelen die vallen onder 'Oriëntatie op jezelf en de wereld', de 50 vensters uit de Canon van de Nederlandse geschiedenis, 21st century skills, wereldburgerschap en burgerschapsvorming. Dit wordt als geheel aangeboden in één centrale les per week. Een thema duurt een aantal weken. Na de wekelijkse klassikale les kunnen de kinderen door de zeer uiteenlopende verwerkingen (werkblok, werkbladen, proefjesbladen, computeropdrachten) met de lesstof aan het werk.

Dat zal gemiddeld nog eens 1,5 uur per week in beslag nemen.

De verwerkingen variëren in werkvorm, van individueel tot groepsgewijs tot klassikaal, waarbij gebruik gemaakt wordt van de principes van coöperatief leren zodat het niet alleen een afwisselende werkvorm is, maar er daadwerkelijk een meerwaarde zit in het samenwerken.

Kinderen worden op diverse manieren uitgedaagd, DaVinci's lessen hebben telkens een andere aanbiedingsvorm en werkwijze. Zo kan de ene les beginnen met een verhaal en een andere met een scheikundig experiment. We maken bij de lessen gebruik van het digitale schoolbord en van concreet materiaal, zodat kinderen binding met de werkelijkheid blijven ervaren.

Bewegingsonderwijs en muziek

In het speellokaal wordt elke week door de leerkracht bewegingsonderwijs gegeven. Deze lessen zijn gebaseerd op de methode die wij gebruiken: Bewegingsonderwijs in het speellokaal. De volgende verschillende bewegingsthema's komen aan bod: balanceren, glijden, springen, duikelen, klimmen, stoeispellen, mikspellen en tikspellen. Ook worden er bewegingslessen op muziek gegeven, onder andere: Dansspetters en Streeplopen. Voor muziek maken we onder andere gebruik van de bronnenboeken: Een fluitje van een cent en Eigenwijs. Onze vakdocent bewegingsonderwijs ondersteunt de leerkrachten in de onderbouw met het voorbereiden en samenstellen van uitdagende lessen. De vakdocent geeft zelf ook één keer per week een bewegingsles aan de kinderen in de onderbouw. De muzieklessen worden door de leerkrachten zelf en een vakdocent aangeboden. Voor het muziek- dans- en drama aanbod werken wij samen met Kzing!. Iedere groep krijgt gedurende een aangesloten periode lessen van meester Evan.

Spel en beweging

Iedere dag wordt er gelegenheid geboden om dit onderdeel te oefenen. Dit kan zowel in de speelzaal als op het schoolplein plaats vinden. Kinderen in de leeftijd van twee tot zes jaar leren met hun hele lichaam, door te ervaren en door te doen. De volgende aspecten komen bij deze onderwijsvorm aan bod

- sociaal-emotionele ontwikkeling door samen spelen;
- ruimtelijk inzicht, een voorwaarde voor het leren rekenen; • uitbreiding van de woordenschat;
- ontwikkeling van de motoriek.

Kunstzinnige vorming

Naast het werken met het montessori ontwikkelingsmateriaal wordt de kinderen verschillende kunstzinnige werkjes aangeboden. De leerkrachten volgen hierbij vooral de seizoenen. Expressiewerk dat door de kinderen gemaakt wordt, wordt geëxposeerd in de klas of in de hal.

De Vreedzame school

Het programma van de Vreedzame School bevat activiteiten en lessen voor onze peuters en kleuters. Bij de lessen wordt veel gebruik gemaakt van illustraties en de handpoppen Aap en Tijger.

Om het succes van de Vreedzame School te vergroten vinden wij het belangrijk dat de kinderen thuis over wat zij geleerd hebben kunnen vertellen. Daar gebruiken wij de kletskaarten voor. De kletskaarten zijn bedoeld voor ouders. Op de kaarten staan voorbeeldvragen en informatie waarover ouders met hun kind kunnen 'kletsen'.

De Vreedzame School voor peuters en kleuters bevat zes blokken die gelijk lopen met het lesaanbod in de overige groepen:

- 1 - we horen bij elkaar
- 2 - we lossen ruzies zelf op
- 3 - we hebben oor voor elkaar
- 4 - we hebben hart voor elkaar
- 5 - we dragen allemaal een steentje bij
- 6 - we zijn allemaal anders

Volgen ontwikkeling leerlingen in de onderbouw?

In de onderbouw volgen we onze leerlingen middels de montessori leerlijnen. Vanaf midden groep 2 de cito toetsen Taal voor Kleuters en Rekenen voor kleuters afgenomen. De cito toetsen worden door de leerkracht geanalyseerd waarna het onderwijsaanbod beter kan worden afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerlingen.

Activiteiten in de middenbouw

Wanneer een kind in de middenbouw komt, ziet het naast vele nieuwe materialen ook materialen waarmee het in de onderbouw heeft gewerkt. De kinderen kunnen dus gewoon doorwerken met het materiaal dat ze kennen uit de onderbouw, zodoende is er sprake van een doorgaande lijn.

Taal en lezen

Het goed leren lezen is een van de belangrijkste activiteiten in de middenbouw. Net als in de onderbouw zijn er veel leeswerkjes voor de kinderen beschikbaar. Er is prachtig leesmateriaal, speciaal ontwikkeld voor de montessorischolen. Er zijn bijvoorbeeld leeszinnen, waarbij de kinderen de handeling moeten uitvoeren die er beschreven staat. Met de letterdozen bedenken de kinderen hun eigen verhalen. Elke middenbouwgroep heeft een eigen klassenbibliotheek. Daar staan de leesboeken gerangschikt naar moeilijkheidsgraad (avi-niveau). De kinderen lezen uit deze boeken of lenen boeken uit de schoolbibliotheek.

Voor het aanleren van de woordsoorten (lidwoord, zelfstandig naamwoord, bijvoeglijke naamwoord enz.) kan ook gebruik gemaakt worden van de taaldozen. Het montessori pijlenmateriaal wordt gebruikt bij het zinsontleden en voor begrijpend lezen gebruiken we de methode Nieuwsbegrip. Deze methode biedt teksten aan die iedere week door de makers samengesteld worden. Op deze manier sluiten de teksten naadloos aan bij actuele gebeurtenissen van die week. De teksten variëren in 4 niveaus zodat het ook goed aansluit bij het vaardigheidsniveau van de leerlingen.

De lessen worden klas overstijgend in niveaugroepen aangeboden. Dit houdt in dat de kinderen voor de lessen hun eigen klas verlaten en de les in een andere klas volgen of dat leerlingen uit andere klassen zich bij hen voegen voor de instructie.

Voor de overige taalvaardigheden maken we gebruik van de montessori taalmethode 'Taal: doen!' Met 'Taal: doen!' willen we kinderen van 6 t/m 12 jaar uitnodigen om actief, vlot en gevarieerd met taal aan het werk te gaan. Karakteristiek voor Taal: doen! is het beleven, begrijpen en beheersen. De taallijn doet

bij kinderen beroep op zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, samenwerken en creatief en analytisch denken. De opdrachten sluiten aan bij de belevingswereld van de kinderen want taal is overal!

Schrijven

Naast het goed leren schrijven van de letters wordt er vooral gelet op een juiste schrijfhouding en een juiste schrijfrichting. Tot en met groep 8 blijven de kinderen methodisch schrijven. In het begin met potlood, vanaf groep 5 met vulpen. De schrijfmethode die wij gebruiken heet 'Pennenstreken' en sluit aan bij onze leesmethode, 'Veilig Leren Lezen'.

Rekenen

Ons rekenonderwijs is samengesteld uit de montessori-rekenleerlijnen en de methode Getal & Ruimte. Getal & Ruimte is een methode die goed aansluit bij onze manier van werken. De leerlijn is zo ingericht dat er iedere week gewerkt wordt aan één onderwerp, bijvoorbeeld optellen over het tiental, de tafel van 4, of breuken. De leerlingen oefenen op hun eigen niveau, of ze nu uit het boek werken of met de adaptieve software. Voor de kinderen die rekenen moeilijk vinden is er ruim voldoende oefenstof. Voor de sterke rekenaars zijn er uitdagende verdiepende opdrachten. Zo is rekenen voor iedereen leuk! De rekenmethode combineren we met het werken met montessori rekenmateriaal. Naast het werken met het montessori rekenmateriaal is het rekencomputerprogramma Reken tuin beschikbaar. Dit is adaptieve software die zich aanpast aan het niveau van het kind. Wanneer een kind een aantal dezelfde opgaven goed heeft gemaakt, krijgt het automatisch moeilijkere opgaven voorgeschoteld. Andersom geldt hetzelfde.

Twee keer per jaar wordt het niveau van de kinderen getoetst met behulp van landelijke genormeerde toetsen.

In de middenbouw is het belangrijk zoveel mogelijk te oefenen met de basis getalbewerkingen. Uit onderzoek blijkt het belang van een goede beheersing van de optel- en vermenigvuldigtafels. Daarom organiseren we voor de kinderen uit groep 3 een wekelijks rekenspelletjes uit de methode Met sprongen vooruit. De inzet van ouders is hierbij onmisbaar.

De kinderen die extra hulp nodig hebben krijgen specifieke ondersteuning van onze expert op het gebied van rekenonderwijs; Marjolein Schulte.

Wereldverkenning of kosmisch onderwijs

In het montessorionderwijs heet wereldverkenning kosmisch onderwijs. Door ons kosmisch onderwijs moet bij kinderen het inzicht ontstaan, dat de feiten en verschijnselen waar ze mee te maken hebben, nooit als losse fragmenten bestaan maar als delen van een groter geheel. Er moet zich bij hen een brede kijk op dit grotere geheel ontwikkelen, waaruit tenslotte een visie op de wereld en het wereldgebeuren kan voortvloeien. De kinderen leren de verbanden zien in situaties die verwondering en bewondering opwekken. In de middenbouw wordt het kosmisch onderwijs gegeven in de vorm van uitgebreide projecten. De projecten zijn samengesteld in een driejaarlijkse cyclus. Het schoolreisje maakt deel uit van een project. De onderwerpen die aan bod komen zijn bijvoorbeeld: planeten, insecten, de bronstijd, water en dinosaurussen. Het maken van verhalen en werkstukken is hierbij een belangrijk onderdeel. Kinderen maken graag werkstukken over onderwerpen die hun interesse hebben, waarbij de leerkracht het samenwerken stimuleert. De kinderen maken werkstukjes over ontwerpen die hen interesseert. Het houden van een spreekbeurt is onderdeel van ons kosmisch onderwijs.

Ons kosmisch onderwijsaanbod wordt verrijkt met de DaVinci methode.

De lesmethode DaVinci is de nieuwe en eigentijdse methode voor wereldverkenning.

De methode biedt onderwijs in 22 thema's aan, waarbij de kerndoelen in een samenhangend geheel aan de orde komen. Behandeld worden de kerndoelen die vallen onder 'Oriëntatie op jezelf en de wereld',

de 50 vensters uit de Canon van de Nederlandse geschiedenis, 21st century skills, wereldburgerschap en burgerschapsvorming. Dit wordt als geheel aangeboden in één centrale les per week. Een thema duurt een aantal weken. Na de wekelijkse klassikale les kunnen de kinderen door de zeer uiteenlopende verwerkingen (werkblok, werkbladen, proefjesbladen, computeropdrachten) met de lesstof aan het werk.

Dat zal gemiddeld nog eens 1,5 uur per week in beslag nemen.

De verwerkingen variëren in werkvorm, van individueel tot groepsgewijs tot klassikaal, waarbij gebruik gemaakt wordt van de principes van coöperatief leren zodat het niet alleen een afwisselende werkvorm is, maar er daadwerkelijk een meerwaarde zit in het samenwerken.

Kinderen worden op diverse manieren uitgedaagd, DaVinci's lessen hebben telkens een andere aanbiedingsvorm en werkwijze. Zo kan de ene les beginnen met een verhaal en een andere met een scheikundig experiment. We maken bij de lessen gebruik van het digitale schoolbord en van concreet materiaal, zodat kinderen binding met de werkelijkheid blijven ervaren.

Expressie en gymlessen

Wekelijks vinden er verschillende expressieactiviteiten op het gebied van toneel, tekenen, knutselen en zingen plaats. We maken gebruik van verschillende bronnenboeken, die als inspiratie voor onze lessen dienen.

Voor een structureel aanbod van muziekonderwijs en expressie hebben we een samenwerkingsverband afgesloten met Kzing!. Deze organisatie verzorgt lessen op gebied van muziek, dans en drama voor alle groepen. Verder werken we samen met Stichting De Blauwe Schuit en MAK-Blokweer om ons aanbod op gebied van cultuur- en natuur te versterken.

Voor het vak bewegingsonderwijs beschikt de school over een vakleerkracht.

De groepen 3 t/m 8 krijgen 2x per week lessen bewegingsonderwijs in naastgelegen sporthal de Opgang. De loopafstand naar onze gymlocatie betreft derhalve slechts 1 minuut. De lessen duren 45 minuten.

De Vreedzame school

In de middenbouw wordt ook gewerkt met het programma van de Vreedzame School. Kinderen in de middenbouw wordt geleerd hoe zij conflicten kunnen voorkomen, hoe zij zelf een conflict kunnen oplossen en in geval dat niet lukt kunnen zij gebruik maken van een leerling mediator.

Om het succes van de Vreedzame School te vergroten vinden wij het belangrijk dat de kinderen thuis kunnen vertellen over wat zij geleerd hebben. Daar gebruiken wij de zgn. kletskaarten voor.

De kletskaarten zijn bedoeld voor ouders. Op de kaarten staan voorbeeldvragen en informatie waarover ouders met hun kind kunnen 'kletsen'.

Volgen ontwikkeling leerlingen in de middenbouw

In de middenbouw volgen we onze leerlingen middels de montessori leerlijnen. Voor Veilig leren lezen voor groep 3 nemen we de methodegebonden toetsen af. Dit geldt ook voor de rekentoetsen van Getal en Ruimte voor groep 3 t/m 5. Naast deze methode gebonden toetsen volgen wij de ontwikkeling van onze kinderen twee keer per jaar, met de methode onafhankelijke toetsen van cito. We maken hierbij gebruik van de toetsen, rekenen en wiskunde 3.0, spelling 3.0, begrijpend lezen 3.0 en voor technisch lezen de AVI toets en de drie minuten toets.

De sociaal emotionele ontwikkeling volgen we met behulp van de observatielijsten van SCOL.

Alle toetsen en observaties van ons leerlingvolgsysteem staan op een toetskalender, die elk jaar nauwkeurig wordt gevolgd. De uitslagen van de toetsen en de gegevens van de observaties worden door de groepsleerkracht samen met de intern begeleider bekeken en doorgesproken. Als blijkt dat leerlingen onvoldoende vooruit gaan, wordt nagegaan waar dit aan kan liggen en worden zo nodig extra maatregelen genomen. Ouders worden over deze extra maatregelen geïnformeerd.

Activiteiten in de bovenbouw

Zelfstandigheid

Het zelfstandig werken en plannen van het werk neemt in de bovenbouw een grote plaats in en bereidt met name de kinderen uit groep 8 goed voor op het voortgezet onderwijs. De kinderen werken zowel zelfstandig als in tweetallen. De kinderen leren zelfstandig hun werk te plannen, met behulp van een planning. De leerkracht stuurt en corrigeert in dit proces. In een werkboekje noteert het kind zijn dagelijks werk. De leerkracht geeft daar waar nodig het kind via het werkboekje opdrachten. Afhankelijk van de ontwikkeling van een kind krijgt het specifieke opdrachten.

De kinderen in de bovenbouw werken ook aan de hand van hun eigen leerlijnenpakket.

Taal en lezen

De kinderen uit de bovenbouw werken met de montessori taalmethode 'Taal: doen!' Met 'Taal: doen!' willen we onze kinderen uit de bovenbouw uitnodigen om actief, vlot en gevarieerd met taal aan het werk te gaan. Karakteristiek voor Taal: doen! is het beleven, begrijpen en beheersen van de Nederlandse taal. De taallijn doet bij de kinderen een beroep op hun zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, samenwerking en creatief en analytisch denkvermogen. Dit sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen want taal is overal. Gekoppeld aan deze methode werken we met de leerlijnen van Taal; doen! Alle leerlingen in de bovenbouw volgen hun eigen leerlijn. De leerling wordt overzicht geboden op eigen vorderingen en alle stof die zij nog moeten behandelen.

Voor begrijpend lezen gebruiken we de methode 'Nieuwsbegrip'. Deze methode biedt teksten aan die iedere week door de makers samengesteld worden. Op deze manier sluiten de teksten naadloos aan bij actuele gebeurtenissen van die week. De teksten variëren in 4 niveaus zodat het ook goed aansluit bij het vaardigheidsniveau van de leerlingen.

De lessen worden klas overstijgend in niveaugroepen aangeboden. Dit houdt in dat de kinderen voor de lessen hun eigen klas verlaten en de les in een andere klas volgen of dat leerlingen uit andere klassen zich bij hen voegen voor de instructie.

De kinderen maken Cito toetsen voor spelling en begrijpend lezen. De kinderen die het technisch lezen nog onvoldoende beheersen, krijgen in de bovenbouw ook toetsen op dit gebied.

In groep 8 maken de kinderen een aantal toetsen in het kader van de overgang naar het Voortgezet Onderwijs. In hoofdstuk 4 bij "De overgang van kinderen naar het voortgezet onderwijs" staan deze toetsen uitgebreid beschreven. Alle toetsen samen geven een beeld van de verwachte mogelijkheden van het kind in het voortgezet onderwijs. Het advies voor het Voortgezet Onderwijs wordt gebaseerd op de ervaring van de leerkracht en de uitslag van de toetsen.

Sinds het schooljaar 2014-2015 maken de kinderen in april/mei ook de verplichte eindtoets. Wij hebben gekozen voor de adaptieve toets Route 8. De uitslag van deze toets staat los van het advies voor het voortgezet onderwijs. Het definitieve advies voor het Voortgezet Onderwijs wordt in februari gegeven.

Rekenen

Ons rekenonderwijs wordt vormgegeven door de montessori rekenlijn en de methode Getal & Ruimte. Getal & Ruimte is een methode die goed aansluit bij onze manier van werken. De leerlijn is zo ingericht dat er iedere week gewerkt wordt aan één onderwerp, bijvoorbeeld optellen over het tiental, de tafel van 4 of breuken. De leerlingen oefenen op hun eigen niveau, of ze nu uit het boek werken of met de adaptieve software. Voor de kinderen die rekenen moeilijk vinden is er ruim voldoende oefening met de rekenvaardigheden. Voor de sterke rekenaars zijn er uitdagende verdiepende opdrachten. Zo is rekenen voor iedereen leuk! De rekenmethode combineren we met het werken met montessori rekenmateriaal. Naast het werken met het montessori rekenmateriaal is de online rekensoftware Reken tuin beschikbaar. Dit is adaptieve software die zich aanpast aan het niveau van het kind. Wanneer een kind een aantal dezelfde opgaven goed heeft gemaakt, krijgt het automatisch moeilijkere opgaven voorgeschoteld, andersom geldt hetzelfde.

Kinderen die extra hulp nodig hebben krijgen specifieke opdrachten om hiermee te werken. De kinderen maken twee keer per jaar twee rekentoetsen: de Tempo Toets Rekenen en de Cito toets rekenen/wiskunde.

De rekenlessen worden klas overstijgend in niveau groepen aangeboden. Dit houdt in dat de kinderen voor de lessen hun eigen klas verlaten en de les in een andere klas volgen of dat leerlingen uit andere klassen zich bij hen voegen voor de instructie.

Wereldverkenning of kosmisch onderwijs

In het montessorionderwijs heet wereldverkenning kosmisch onderwijs. Door ons kosmisch onderwijs moet bij kinderen het inzicht ontstaan, dat de feiten en verschijnselen waar ze mee te maken hebben, nooit als losse fragmenten bestaan maar als delen van een groter geheel. Er moet zich bij hen een brede kijk op deze gehelen ontwikkelen, waaruit tenslotte een visie op de wereld en het wereldgebeuren kan voortvloeien. De kinderen moeten de verbanden leren zien in situaties die verwondering en bewondering opwekken. De kosmische projecten worden net als in de middenbouw opgenomen in een driejaarlijkse cyclus. De kennismakingsdagen (het schoolkamp aan het begin van het schooljaar) maken deel uit van een project.

Ons kosmisch onderwijsaanbod wordt verrijkt met de DaVinci methode.

De lesmethode DaVinci is de nieuwe en eigentijdse methode voor wereldverkenning.

De methode biedt onderwijs in 22 thema's aan, waarbij de kerndoelen in een samenhangend geheel aan de orde komen. Behandeld worden de kerndoelen die vallen onder 'Oriëntatie op jezelf en de wereld', de 50 vensters uit de Canon van de Nederlandse geschiedenis, 21st century skills, wereldburgerschap en burgerschapsvorming. Dit wordt als geheel aangeboden in één centrale les per week. Een thema duurt een aantal weken. Na de wekelijkse klassikale les kunnen de kinderen door de zeer uiteenlopende verwerkingen (werkblok, werkbladen, proefjesbladen, computeropdrachten) met de lesstof aan het werk.

Dat zal gemiddeld nog eens 1,5 uur per week in beslag nemen.

De verwerkingen variëren in werkvorm, van individueel tot groepsgewijs tot klassikaal, waarbij gebruik gemaakt wordt van de principes van coöperatief leren zodat het niet alleen een afwisselende werkvorm is, maar er daadwerkelijk een meerwaarde zit in het samenwerken.

Kinderen worden op diverse manieren uitgedaagd, DaVinci's lessen hebben telkens een andere aanbiedingsvorm en werkwijze. Zo kan de ene les beginnen met een verhaal en een andere met een scheikundig experiment. We maken bij de lessen gebruik van het digitale schoolbord en van concreet materiaal, zodat kinderen binding met de werkelijkheid blijven ervaren.

Verkeerslessen

Voor verkeerslessen werken de kinderen uit groep 7 met de methode “Wijzer door het verkeer”. Het zwaartepunt van ons verkeersonderwijs ligt in groep 7. Alle kinderen nemen deel aan het theoretisch en praktisch verkeersexamen. Kinderen die hiervoor zakken doen een week later herexamen. Tot nu toe hebben alle kinderen de school verlaten met een verkeersdiploma.

Kennismakingsdagen voor tussen- en bovenbouw

De bovenbouw gaat elk jaar aan het begin van het schooljaar op schoolkamp. Wij noemen dit de kennismakingsdagen. Deze dagen maken een wezenlijk deel uit van de activiteiten van de bovenbouw. Alle kinderen nemen in principe aan deze dagen deel. De kinderen verblijven met de begeleidende leerkrachten en ouders drie dagen in een accommodatie ergens in Nederland. Gedurende de kennismakingsdagen zijn de kinderen met verschillende activiteiten bezig. De kennismakingsdagen hebben vooral een sociaalpedagogisch doel. Door enkele dagen met elkaar te werken, te leven en plezier te maken in een vreemde omgeving, wordt de groepsvorming en saamhorigheid in de klas sterk bevorderd. Dit geldt in het bijzonder de integratie van de nieuwe vijfde en zesde-groepers in de klas. De activiteiten van de kinderen worden gekoppeld aan een thema uit ons kosmisch onderwijs.

Expressie en gymlessen

Net als in de middenbouw vinden er in de bovenbouw ook wekelijks verschillende expressie activiteiten plaats. Op het gebied van handvaardigheid en tekenen heeft de leerkracht voor zijn lessen een aantal bronnenboeken ter beschikking. De gymlessen worden gegeven door een vakleerkracht. De gymkleding is een sportbroek, een sportshirt (géén balletpak) en indoor sportschoenen.

Sieraden zijn niet toegestaan. Dus geen kettinkjes, armbandjes, grote oorbellen (knopjes mogen wel), of horloges om. Kinderen kunnen deze spullen in een bakje doen. Wanneer kinderen niet mee kunnen doen met de les, bijvoorbeeld vanwege een blessure, dan blijven deze kinderen op school of krijgen ze een regeltaak in de gymles. Het heeft de voorkeur dat de ouders de vakleerkracht en de eigen leerkracht ervan op de hoogte brengen.

De Vreedzame School

Uiteraard werken wij in de bovenbouw ook met het programma van de Vreedzame School. De indeling van de blokken komt overeen met die van de overige klassen. Groot verschil in de bovenbouw is de aandacht die besteed wordt aan social media, democratisch burgerschap en de overstap naar het voortgezet onderwijs.

Algemene activiteiten

De algemene activiteiten zijn per bouw, voor twee verschillende bouwen of voor de hele school.

Kinderpostzegelactie en Unicefloop

Wij stimuleren de kinderen elk schooljaar om deel te nemen aan deze twee acties, die tot doel hebben geld in te zamelen voor minder bedeelde leeftijdsgenoten. De Kinderpostzegelactie is in september en bestemd voor de kinderen uit de bovenbouw. De kinderen gaan langs de deur om kinderpostzegels en kinderkaarten te verkopen. De mensen die iets kopen, krijgen dit later thuis gestuurd. De betaling geschiedt via een machtiging.

Aan de Unicefloop in april kunnen alle kinderen deelnemen. Deze sponsorloop is vooral bedoeld voor de kinderen uit de midden- en bovenbouw. Zij krijgen voorafgaand aan de Unicefloop een speciale les over

het thema van het betreffende jaar. De opbrengst van beide acties komt ten goede aan leeftijdsgenoten in binnen- en buitenland.

Pietenfeest en Sinterklaasfeest

Voorafgaand aan het Sinterklaasfeest, dat voor alle klassen georganiseerd wordt, vieren de kleuters hun Pietenfeest. De kinderen mogen verkleed op school komen en doen allerlei Piet-activiteiten. Vanwege de maatschappelijke discussie hebben wij in overleg met onze leerlingen in de bovenbouw besloten om bij het Pieten- en Sinterklaasfeest, rekening te houden met de diverse gevoelens, meningen en overtuigingen die er heersen. Dit houdt in dat onze Pieten diverse verschijningen hebben. Van zwart tot wit. Gekleurd of met roetvegen.

Kerstinstuif

Op dinsdag in de week voor de kerstvakantie houden we onze traditionele kerstinstuif voor alle kinderen. Het woord instuif geeft waarschijnlijk het beste weer welke activiteiten er in de hal op het podium plaats vinden. Dit is namelijk op een speelse manier aandacht besteden aan kerst. We doen dat door middel van theateractiviteiten. Het is niet onze bedoeling om hiermee een bepaalde geloofsovertuiging uit te dragen. Ons doel is een sfeervol en gezellig samenzijn.

Kerstdiner

Op donderdagavond in de week voor kerst organiseren we van 17.30 tot 19.00 uur het kerstdiner. De kinderen komen dan "op hun kerst-best" naar school en hebben een gezamenlijke maaltijd, die meestal start met soep die door de ouders gemaakt wordt. De ouders hebben tijdens het kerstdiner in de hal van de school onder het genot van een niet-alcoholisch drankje de gelegenheid andere ouders te ontmoeten. Tijdens het diner zorgt een kerstkoor en een kerstorkest, gevormd door ouders van de school, voor een fijne kerstsfeer.

Kunstzinnige vorming / Muziek en expressie

Op de Flierefluiter wordt kunstzinnige vorming o.a. toegepast als:

- wezenlijk element bij kosmisch onderwijs
- als zelfstandig expressiemiddel - gericht op de ontwikkeling van kunstzinnige/creatieve vermogens van kinderen;
- als toegepast werk - een bijdrage aan een leeractiviteit, ofwel een meerwaarde aan zelfgeschreven teksten;
- als belevingselement - kijken naar beeldende kunstuitingen: theater, film, luisteren naar muziek en het (voor)lezen van kinderliteratuur. Zo nodig/mogelijk halen we de kunst in de school of bezoeken we musea.
- voor een structureel aanbod van muziekonderwijs en expressie hebben we een samenwerkingsverband afgesloten met Kzing. Deze organisatie verzorgt lessen op gebied van muziek, dans en drama voor alle groepen.

Ruilbeurs

Op een vrijdagmiddag in juni houden we onze traditionele ruilbeurs. De kinderen uit de midden- en bovenbouw mogen speelgoed dat zij niet meer gebruiken mee naar school nemen om te ruilen voor speelgoed van andere kinderen. Uiteraard wordt vooraf eerst thuis overlegd wat wel en niet mee naar school genomen mag worden om te worden geruild.

Afscheid groep 2, 5 en 8

De kinderen die het volgende schooljaar in een andere bouw zitten, nemen in de laatste schoolweek afscheid van hun klasgenootjes. Zij doen dit in hun eigen klas. De kinderen uit groep 8 vieren hun afscheidsfeest met een musical. Voorafgaand aan de musical is het traditionele afscheidsdiner. De leerkrachten hebben dan voor de achtste groepers iets lekkers klaargemaakt. Leerkrachten en alle leerlingen uit groep 8 sluiten op deze wijze samen het schooljaar af. In de groep wordt ook nog aandacht besteed aan het afscheid van groep 8. Ze ontvangen een cadeau en een afscheidsboekje. Altijd een bijzonder moment.

Moeder- en Vaderdag

Op onze school merkten we dat het steeds lastiger werd om een gewaardeerd eigen gemaakt cadeau te maken dat aan alle vormen van gezinssamenstelling voldoet. Steeds meer gezinnen hebben een samengesteld karakter, er zijn stiefouders of andere volwassenen die een belangrijke opvoedende relatie met het kind hebben. Daarom hebben wij besloten om één keer per jaar een mooi werkje te maken rond de datum van Valentijnsdag. Het kind kan dan zelf kiezen voor wie het werkje bestemd is.

Geen carnaval

De school heeft geen traditie met betrekking tot het vieren van carnaval onder schooltijd. De ouderraad organiseert jaarlijks in de vroege avonduren een carnavalsfeest voor de kinderen uit de midden- en bovenbouw. De kinderen die hieraan mee willen doen, zijn dan van harte welkom. Ook dit schooljaar organiseert de ouderraad weer op deze manier het carnavalsfeest.

Buitenschoolse activiteiten

De kinderen kunnen deelnemen aan een aantal vaste buitenschoolse activiteiten. De meeste van deze activiteiten worden al gedurende langere tijd ieder jaar georganiseerd. Het betreft: de scholierenveldloop, het schoolvoetbaltoernooi, het peanutbaltoernooi, het volleybaltoernooi, de Unicefloop en de avondvierdaagse.

Onze beweegmanager van de school organiseert samen met de beweegmanagers van andere basisscholen in Hoorn een aanbod voor leerlingen na schooltijd. We vinden het belangrijk dat kinderen veel bewegen en sporten is een leuke vrijetijdsbesteding. In dit kader worden de kinderen ook jaarlijks gestimuleerd deel te nemen aan de activiteiten uit de Jeugd Sportpas van de gemeente Hoorn.

Buitenschoolse opvang (BSO)

Berend Botje biedt kinderopvang, die een aanvulling is op de opvoeding thuis en op school en waar kinderen gestimuleerd worden in hun ontwikkeling. Maar vooral biedt Berend Botje kinderopvang waar kinderen met plezier naartoe gaan.

De NSO (naschoolse opvang) wordt aangeboden op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag met een maximale groepsgrootte van maximaal 22 kinderen. Na schooltijd is het echt de vrije tijd van kinderen. De sociale interactie tussen kinderen staat centraal en niet zo zeer de cognitieve ontwikkeling. Toch wordt in samenspraak met de kinderen ook gewerkt aan thema's die aansluiten bij de interesse van kinderen. We vinden het belangrijk dat kinderen veel kunnen bewegen en gaan dus óf met de kinderen naar buiten óf we maken gebruik van het speellokaal en bieden daar bewegingsactiviteiten aan. Ook bieden wij de kinderen gezonde snacks zoals fruit & groente aan op de BSO. Opvang wordt verzorgd tot 18:30 uur.

Berend Botje biedt ouders een schoolwekenpakket aan of een comfort pakket.

Continurooster

We hebben op school een continurooster. De lunch maakt derhalve deel uit van het dagprogramma. De kinderen eten in de klas onder toezicht van de leerkracht. De leerkracht leest voor en de kinderen eten hun brood. Ook is het gezamenlijk kijken naar het tv jeugdjournaal een mogelijke activiteit. Na het eten gaan de kinderen 25 minuten buiten spelen. De leerkrachten houden per toerbeurt toezicht tijdens de middagpauze. Bij slecht weer blijven de kinderen in hun eigen klas. Daar zijn overblijfspelletjes aanwezig.

4. De zorg voor kinderen

De opvang van nieuwe kinderen in de school

Wij maken hierbij een onderscheid tussen drie groepen kinderen:

1. De kinderen die als vierjarige geplaatst worden.
2. De kinderen die tussentijds op school komen.
3. De kinderen die nieuw zijn in een groep, maar al langer op school zitten.

De plaatsing van vierjarige kinderen

Aan de plaatsing van een kleuter gaan twee gesprekken vooraf. Het inschrijvingsgesprek met de directeur en het kennismakingsgesprek met de leerkracht. In het inschrijvingsgesprek komen algemene zaken over het onderwijsconcept, onze organisatie en de vrijwillige ouderbijdrage aan de orde. Bij de ondertekening van het inschrijfformulier wordt de ouder gevraagd te verklaren dat hij/zij

- geen bezwaar heeft tegen de betaling van de jaarlijkse vrijwillige ouderbijdrage;
- kennis heeft genomen van de inhoud van de schoolgids en dit onderschrijft;
- akkoord gaat met het inwinnen van informatie bij de voorschool (bijvoorbeeld de peuterspeelzaal) of de school waar het kind nu op zit;
- op de hoogte is van het feit dat verstrekken van onvolledige of onjuiste informatie leidt tot het ongedaan maken van de inschrijving;
- Akkoord gaat met het gebruik van foto's van zijn kind voor promotiedoeleinden van de school op de website en Facebook.

Het kennismakingsgesprek vindt plaats met de leerkracht van het kind. Het is een eerste kennismaking tussen de leerkracht, de ouders en hun kind. Het gesprek vindt ongeveer twee weken voor de eerste schooldag plaats. Naast de kennismaking met de juf ziet het kind meestal voor het eerst zijn lokaal, de toiletten, speellokaal enz. Het kind wordt op school ingeschreven op de dag nadat het vier jaar is geworden. Vanaf die tijd vindt de gewenning plaats. De eerste week blijft het kind tot aan het overblijven en in de tweede week tot en met het overblijven. Daarna is in de regel het kind zodanig gewend dat het hele dagen naar school kan gaan. Indien blijkt dat een kind een ander wenschema nodig heeft, dan wordt dit in overleg met de ouders vastgelegd.

Tussentijdse plaatsing van kinderen

Indien een leerling door verhuizing of andere omstandigheden van school wisselt, wordt de leerling door ouders/verzorgers aangemeld. Deze tussentijdse plaatsing gaat volgens een speciale procedure. Deze procedure zorgt ervoor dat de leerkracht zicht krijgt op de specifieke onderwijsbehoefte van het kind. Na contact met de andere school praten directie, interne begeleider en leerkracht over de begeleidings(on)mogelijkheden op onze school. Hierna volgt het definitieve besluit over plaatsing. Toelating gebeurt op grond van het onderwijskundig rapport van de leerling, dat afgegeven wordt door de school van herkomst. De school kan afspreken in een periode van 6 weken, eventueel verlengd met vier weken, te onderzoeken in hoeverre de school tegemoet kan komen aan de onderwijsbehoeften van de aangemelde leerling. Nadat besloten is dat het kind definitief geplaatst wordt, zorgt de leerkracht ervoor dat het kind zich zo snel mogelijk in zijn nieuwe groep op zijn gemak voelt. Hierbij worden andere kinderen uit de groep betrokken.

Het kan voorkomen dat een leerling in het speciaal basisonderwijs zich zo goed heeft ontwikkeld dat terugplaatsing wenselijk is. Voor deze leerling geldt dezelfde procedure. In overleg met het SBO en ouders wordt gekeken op welke manier de overstap het beste kan plaats vinden.

De overgang naar de volgende bouw

De kinderen zitten in heterogene groepen (1,2 - 3,4,5 - 6,7,8) en zij doorlopen de fasen van jongste, middelste en oudste kind in een klas. Bij de overgang naar de volgende bouw maken de kinderen tevens de overgang mee van bijvoorbeeld de oudste in de onderbouw naar jongste in de middenbouw. In het schooljaar 2018-2019 hebben we een tussenbouw die bestaat uit de leerjaren 5-6-7. Hiervoor is gekozen om het leerlingaantal in de groepen zo goed mogelijk te verdelen.

De overgang naar een volgende bouw wordt zorgvuldig begeleid. Er vinden speciale visite-ochtenden plaats, waarbij de kinderen individueel alvast een paar keer op visite gaan in de nieuwe klas. Ook vinden er wisselochtenden plaats aan het einde van een schooljaar, waarin de nieuwe groep als geheel in de nieuwe samenstelling een aantal keer bijeen komt. In het begin van het schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de nieuwe kinderen en aan de groepsvorming van de hele klas. Zo vinden er voor de kinderen in de bovenbouw de zgn. kennismakingsdagen plaats. De kinderen leren elkaar tijdens een 3-daags kamp kennen in een andere omgeving en er worden allerlei activiteiten gedaan die een goede groepsvorming bevorderen.

Indelingscriteria bij de overgang naar de volgende bouw

Voor de overgang naar een volgende bouw is een protocol opgesteld, waarin we afspraken hebben gemaakt over de groepssamenstelling. Hierbij wordt o.a. gekeken naar een evenwichtige verdeling van jongens en meisjes en een evenredige verdeling van kinderen die extra begeleiding nodig hebben. Wij plaatsen daarnaast geen broertjes en zusjes bij elkaar.

Speciale begeleiding voor kinderen met specifieke behoeften

We streven ernaar dat ieder kind dat op onze school begint, een goede ontwikkeling doormaakt. Dit houdt in dat we de ontwikkeling van de leerlingen goed volgen om zo precies mogelijk te weten wat een kind nodig heeft aan begeleiding.

Dit gebeurt door gerichte observatie, door het afnemen van toetsen (methode gebonden en nietmethode gebonden toetsen) door consultatie van collega's en door gesprekken met kinderen en informatie van ouders. De informatie die voorkomt uit de signalering wordt in eerste instantie door de leerkracht geanalyseerd en besproken met de intern begeleider. Binnen onze school zijn er diverse vormen van overleg waarbij de groep en individuele leerlingen besproken worden.

Groepsbesprekingen

Drie keer per schooljaar houden de interne begeleider en de betreffende groepsleerkrachten een groepsbespreking. Er wordt onder andere met elkaar gesproken over de werkhouding, de mate van zelfstandigheid, de concentratie, de sociaal/emotionele ontwikkeling van de kinderen en de toetsuitslagen. Kinderen met specifieke behoeften worden uitvoerig besproken en er wordt besloten welke extra aandacht nodig is. Wanneer extra begeleiding in een plan wordt opgesteld, wordt dit met de ouders besproken.

Kindbesprekingen

Wanneer een leerkracht zich zorgen maakt over de ontwikkeling van een kind is er altijd informeel contact hierover met een collega. Ook in een bouwvergadering komt het dan vaak aan de orde. Individueel kan een leerkracht hulp vragen aan de interne begeleider. De kindbespreking is een formeel teamoverleg waarbij van elke groep een leerkracht aanwezig is.

Ondersteuningsteam

Wanneer na verloop van tijd blijkt dat de extra aandacht niet het gewenste resultaat oplevert, wordt het kind besproken in een ondersteuningsteam. Voor dit overleg worden ook de ouders uitgenodigd. Naast de vaste externe deskundigen de orthopedagoge kunnen verschillende andere externe deskundigen aan dit overleg deelnemen, zoals schoolmaatschappelijk werk, logopedie, fysiotherapie, GGZ e.d. Het ondersteuningsteam van onze school bestaat uit; intern begeleidster Marouscha Maas, orthopedagoge Danielle Willemse, gedragspecialist Diane Duin en directeur van de school Patricia Meyer. De leerkracht van het kind dat besproken wordt neemt ook deel aan de bespreking.

Bespreking nieuwe leerlingen groep 3 en 6

Voordat de kinderen definitief doorgaan naar hun nieuwe klas, is er een bespreking tussen hun oude en nieuwe leerkracht. Bij zorgkinderen is de interne begeleider ook bij dit overleg aanwezig. De nieuwe leerkracht is hierdoor precies op de hoogte van de vorderingen van het kind en de pedagogische aanpak tot dan toe.

TVH Zorgteamoverleg

Vier keer per schooljaar vindt een overleg plaats tussen de directeuren en de interne begeleiders van TVH Montessorischool de Flierefluiter en TVH Jenaplanschool de Tandem, de beide scholen die deel uitmaken van de Traditionele Vernieuwingschool Hoorn (TVH). Algemene onderwerpen betreffende de zorg aan onze kinderen worden dan besproken.

Speciale begeleiding voor kinderen met specifieke behoeften

We streven ernaar dat ieder kind dat op onze school begint, een goede ontwikkeling doormaakt. Dit houdt in dat we de ontwikkeling van de leerlingen goed volgen om zo precies mogelijk te weten wat een kind nodig heeft aan begeleiding. Dit gebeurt door gerichte observatie, door het afnemen van toetsen (methode gebonden en niet-methode gebonden toetsen) door consultatie van collega's en door gesprekken met kinderen en informatie van ouders. De informatie die voorkomt uit de signalering wordt in eerste instantie door de leerkracht geanalyseerd en besproken met de intern begeleider. Binnen onze school zijn er diverse vormen van overleg waarbij de groep en individuele leerlingen besproken worden: Groepsbesprekingen, Kindbesprekingen en besprekingen in het Ondersteuningsteam.

Interne begeleiding

De interne begeleider ondersteunt de leerkracht bij het oplossen van een werkprobleem, zodat de leerkracht het kind beter verder kan helpen. Ondersteuning van de leerkrachten is tevens gericht op het verbeteren van bijvoorbeeld het analyseren van toetsresultaten en het opstellen van plannen. De interne begeleider begeleidt geen kinderen zelf maar de leerkracht van het kind. De interne begeleider helpt en ondersteunt, maar is geen remedial teacher. De interne begeleider helpt door het kind te observeren of een toets af te nemen. De leerkracht gaat zelf met het kind aan de slag. Zij weet dan ook altijd hoe het kind ervoor staat. Via de leerkracht, eventueel samen met de interne begeleider, krijgt u alle informatie over de extra begeleiding van uw kind.

De interne begeleider heeft een paar keer per jaar overleg met intern begeleiders van andere Montessorischolen en neemt ook deel aan het netwerk van intern begeleiders uit ons Samenwerkingsverband.

Extra begeleiding van kinderen

Met de invoering van passend onderwijs zijn de rugzakjes afgeschaft. De kinderen die extra begeleiding nodig hebben zijn echter gebleven. Vanuit onze missie en visie willen wij voor alle kinderen adequaat onderwijs realiseren. Daaronder verstaan wij een bij elk kind passend onderwijsaanbod. Zowel in pedagogisch als didactisch opzicht is dit zoveel mogelijk afgestemd op wat het betreffende kind nodig heeft. Passend onderwijs betekent dat wij rekening houden met wat wenselijk en haalbaar is voor het kind. Daarbij komen onder andere vragen aan de orde als: wat heeft het kind precies nodig, welke kennis heeft het al, welke knelpunten moeten worden opgelost, wie kunnen ons daarbij eventueel helpen. De school heeft haar beperkingen, om de eenvoudige reden dat er grenzen zijn aan de mogelijkheden in het opvangen van (zorg)kinderen.

De volgende grenzen onderscheiden wij:

1. Een zodanig ernstige verstoring van rust en veiligheid binnen de groep, dat het leerproces wordt belemmerd.
2. In de verhouding tussen verzorging/behandeling en het onderwijsaanbod dient het onderwijs te kunnen prevaleren.
3. Beperkte opnamecapaciteit van zorgleerlingen ten opzicht van het totaal aantal kinderen in de klas.
4. Een te lage specifieke deskundigheid, waardoor een adequate opvang niet alleen op korte, maar ook op langere termijn niet mogelijk is.

Onze school ziet het als haar taak tegemoet te komen aan de ontwikkelingsbehoefte van ieder kind, maar is niet in staat dat ook altijd voor ieder kind te kunnen bieden. We zijn van veel factoren afhankelijk. Sommige kinderen zijn naar onze mening uiteindelijk beter op hun plaats in het speciaal (basis)onderwijs. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een complexe ontwikkelingsbelemmering of wanneer de groep waarin een kind geplaatst zou moeten worden al veel leerlingen heeft die extra begeleiding nodig hebben.

Ouders worden van onze beperkingen en keuze op de hoogte gesteld. Samen met ouders zoeken we dan naar een geschikte onderwijsplek voor het kind.

Individuele leerlijn/OPP

Tot en met groep 5 proberen wij onze leerlingen zoveel mogelijk mee te laten doen aan het basisprogramma. Blijkt dat moeizaam te gaan, zelfs met een minimumprogramma, dan passen wij vanaf groep 6 het programma voor deze leerlingen aan. Deze leerlingen krijgen dan een individuele leerlijn voor één of meer vakgebieden. Om een eigen leerlijn/OPP te starten moet een leerling altijd eerst in het ondersteuningsteam (OT) zijn besproken, samen met de orthopedagoog wordt dan besloten om een

OPP voor een leerling op te starten. Het Ontwikkelingsperspectief (OPP) wordt opgesteld voor leerlingen die, ondanks de inspanningen van de school het fundamentele niveau 1F (op onderdelen) niet halen. Deze groep leerlingen die het fundamentele niveau 1F niet halen op 12 jarige leeftijd is divers. In het ontwikkelingsperspectief staat het te verwachten uitstroomniveau en de onderbouwing daarvan. De onderbouwing bevat de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijsproces.

Trajectbegeleiders

In het samenwerkingsverband is een ondersteuningsstructuur afgesproken. De stappen van de ondersteuningsstructuur kunt u lezen in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Dit is te vinden op de website van de Westfriese Knoop onder het kopje "documenten". Wanneer de school te maken krijgt met een ondersteuningsvraag van een leerling die meer vraagt dan de basisondersteuning, zal de school het ondersteuningsteam inschakelen. De trajectbegeleider kan zo nodig ook betrokken worden. De trajectbegeleiders zijn in dienst van het samenwerkingsverband. Zij ondersteunen school en ouders bij het onderzoeken van de mogelijkheden voor passende ondersteuning. De trajectbegeleider coördineert ook een eventuele plaatsing naar het speciaal (basis)onderwijs.

Begeleiding hoogbegaafde kinderen

Meer- en hoogbegaafde kinderen hebben een specifieke onderwijsbehoefte. In hun sociale en -cognitieve ontwikkeling lopen zij vooruit op hun leeftijdsgenoten. Hoogbegaafde kinderen hebben veel ondersteuning nodig bij het "leren leren". Zij hebben behoefte aan een grote hoeveelheid complexe stof. Ook is het voor hen van belang om in contact te komen met gelijkgestemden.

We hebben een structurele mogelijkheid gecreëerd om een groep van meer-kunners of hoogbegaafde kinderen extra te begeleiden door een deskundige. Deze leerkracht volgt een aanvullende opleiding gericht op de begeleiding van meer-kunners en hoogbegaafde kinderen

In een kleine groep wordt complexe- en uitdagende lesstof aangeboden.

Een onderdeel van het aanbod is het trainen van deze metacognitieve vaardigheden/executieve functies (doelen stellen, plannen, reflecteren) en sociale emotionele aspecten zoals zelfvertrouwen, motivatie, samenwerken, doorzetten, plannen en evalueren

Leerlingen die in aanmerking komen voor extra begeleiding zijn kinderen die:

- beschikken over een in aanleg aanwezig potentieel om tot uitzonderlijke prestaties te komen, behorend bij de beste 10%, op één of meerdere begaafdheidsgebieden.
- De leerling beschikt over een hoge intelligentie in combinatie met een creatief denkvermogen
- De leerling is gemotiveerd voor deelname aan onze plusklas.

Ieder halfjaar wordt de begeleiding geëvalueerd door leerkrachten, ouders en kinderen.

De samenwerkende schoolbesturen en het bestuur van het samenwerkingsverband bieden vier ondersteuningsvoorzieningen voor hoogbegaafde leerlingen. Deze voorzieningen zijn er voor leerlingen van de scholen binnen samenwerkingsverband de Westfriese Knoop; hoogbegaafde leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften waaraan de eigen school onvoldoende tegemoet kan komen binnen de basis- en extra ondersteuning. Dit zijn bijvoorbeeld leerlingen met ondersteuningsbehoeften op het vlak van executieve vaardigheden, omgang met fouten maken en falen, of leerlingen die worstelen met gevoelens van eenzaamheid en onzekerheid omdat zij weinig ontwikkelingsgelijken (peers) op hun eigen

school treffen. Voor deze hoogbegaafde leerlingen kan deelname aan de ondersteuningsvoorziening een belangrijke toegevoegde waarde hebben voor hun ontwikkeling en welbevinden.

Samenwerkingsverband de Westfriese Knoop / Passend Onderwijs

Alle scholen voor primair onderwijs in de regio West Friesland, inclusief de scholen voor speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs, zijn verenigd in samenwerkingsverband de Westfriese Knoop. Dit samenwerkingsverband ondersteunt de scholen bij het organiseren en aanbieden van passend en thuisnabij onderwijs.

Vragen en informatie

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over passend onderwijs voor uw kind? Op de website van samenwerkingsverband De Westfriese Knoop vindt u informatie, links en het volledige ondersteuningsplan: www.dewestfrieseknoop.nl. Daarnaast heeft het samenwerkingsverband een speciaal informatiepunt voor ouders. Van maandag tot en met woensdag is dit informatiepunt telefonisch te bereiken. U kunt hier terecht met al uw passend onderwijsvragen.

Zorgplicht

Zorgplicht betekent dat de school waar een kind wordt aangemeld de best passende onderwijsplek voor dit kind moet vinden als zij die zelf niet kan bieden. Dit gaat in overleg met de ouders. De school houdt rekening met de onderwijsbehoeftes en mogelijkheden van het kind, maar ook met de bredere situatie rondom het kind en het gezin. Zo hoeven ouders van kinderen met een ondersteuningsbehoefte deze moeilijke beslissing niet alleen te maken.

U vindt de aanmeldingsprocedure en het stroomschema op de website van de Westfriese Knoop.

Schoolondersteuningsplan

Alle scholen hebben de wettelijke verplichting een schoolondersteuningsprofiel op te stellen, conform de inhoudelijke eisen die de onderwijsinspectie stelt. Ons samenwerkingsverband maakt hiervoor gebruik van het online Schoolondersteuningsprofiel van Perspectief op School. Dit Schoolondersteuningsprofiel wordt jaarlijks herzien waardoor onze school en Samenwerkingsverband over een actueel overzicht beschikt van onderwijskundige informatie in relatie tot passend onderwijs.

Perspectief op School geeft inzicht in de ondersteuning die onze school een leerling kan bieden, in de ambities die wij hebben om ons te ontwikkelen en hoe die ontwikkeling verloopt. Deze ondersteuning is vastgelegd in een schoolrapportage. Voor ouders is er een beknopte ouderrapportage beschikbaar waarin wordt samengevat welke ondersteuning wij uw kind kunnen bieden op onze school.

Knooppunten

Om zo veel mogelijk leerlingen thuisnabij onderwijs te kunnen bieden, werken de scholen die bij elkaar in de omgeving staan met elkaar samen in een zogeheten knooppunt. De scholen delen expertise met elkaar en zetten waar mogelijk gezamenlijke professionalisering op. Zij kunnen voor leerlingen met dezelfde ondersteuningsvraag samen de ondersteuning organiseren. Het kan ook voorkomen dat een ondersteuningsvraag de mogelijkheden van de huidige school overtreft, maar dat de ondersteuning wel gegeven kan worden op een andere school in de buurt.

De ouders als partner

De ouders van een leerling zijn gelijkwaardige partners bij het maken van keuzes in het onderwijsaanbod en de ondersteuning. Zij worden dan ook bij elke stap in het proces betrokken. Dit geldt niet alleen voor de schoolkeuze, maar ook voor de inhoud van de ondersteuning. De ouders zijn immers ervaringsdeskundige. Zij zijn daarom vaste partner in het ondersteuningsteam. Door al vroeg met de ouders samen te werken ontstaat een compleet beeld van de mogelijkheden en behoeftes van de leerling. In het belang van hun kind wordt aan ouders gevraagd om alle relevante informatie te delen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om informatie van medisch- of gedragspecialisten.

Zorgmeldingen

Het komt voor dat wij signalen ontvangen waaruit blijkt dat het met het kind thuis niet goed gaat. De zorgen om het kind zijn reden voor actie. Wanneer er sprake is van kindermishandeling, maar ook indien er sprake is van opvoedingsproblemen of problemen in het ontwikkelingsverloop van het kind, verdienen kind en ouders steun en hulp. Bovendien is alert zijn op het welzijn van kinderen gerechtvaardigd. Wanneer leerkrachten zich zorgen maken over de (thuis)situatie van een van de leerlingen, bespreken zij dit met directie en interne begeleiding. Ook ouders worden vroegtijdig geïnformeerd over de zorg die een leerkracht ervaart.

Meldcode huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Wanneer wij op school een vermoeden hebben dat een leerling mogelijk slachtoffer is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, dan handelen wij zoals beschreven staat in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze meldcode is te vinden op school en op de site:

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode.

Het is voor scholen verplicht om een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hebben. De meldcode is een stappenplan waarin staat hoe iedereen die met kinderen werkt kindermishandeling signaleert en meldt.

Verwijsindex

Als school zijn wij aangesloten bij de verwijsindex. De verwijsindex is een digitaal systeem waarin een professional kan aangeven dat zij betrokken is bij uw kind en dat zij zich zorgen maakt. Deze registratie bevat geen inhoudelijke informatie maar het wordt duidelijk welke andere hulpverlener zich mogelijk ook actief met de situatie van het kind bezig houdt. Als een andere professional ook een signaal afgeeft, ontstaat er een "match". Na een match kunnen zij met elkaar en met u overleggen hoe het kind het beste ondersteund kan worden.

Het gebruik van de verwijsindex draagt bij aan effectiever samenwerken rondom het kind.

Wanneer wij ons zorgen maken over uw kind en wij een registratie zullen doen in de verwijsindex, zullen wij dat met u bespreken en krijgt u daarvan van tevoren bericht.

Opvoedspreekuur GGD Hollands Noorden

Het opvoedspreekuur is voor ouders, verzorgers en beroepskrachten met vragen of zorgen over het opvoeden of de ontwikkeling van kinderen van 0-19 jaar. Iedereen heeft wel eens een vraag hierover door samen te brainstormen komt u eerder tot een ander inzicht en/of een oplossing. Het spreekuur is laagdrempelig. U kunt een afspraak maken via tel. 088-0100555.

Preventieve groepsvoorlichting

Naast het individuele aanbod biedt GGD Hollands Noorden in samenwerking met 1.Hoorn een uitgebreid groepsaanbod voor alle ouders/verzorgers. De kracht van deze bijeenkomsten is een combinatie van

herkenning en theoretische achtergrondinformatie door de cursusleider. Er zijn eenmalige workshops bijv. Leren luisteren, Zandkastelen (voor kinderen in echtscheiding situaties). Lezingen zijn bijv. De kracht van positief opvoeden, zelfvertrouwen en sociale vaardigheden stimuleren bij kinderen. Cursussen bijv. Peuter in Zicht, Positief Opvoeden, Beter omgaan met Pubers, Rots en Water (voor kinderen). Voor het uitgebreide aanbod, meer info en aanmelden zie www.ggdhollandsnoorden.nl/cursussen

1.Hoorn

1.Hoorn is één punt bij u in de wijk waar een team van deskundigen samenwerkt en graag met u meedenkt over uw vraag. In het team Jeugd binnen 1.Hoorn werken professionals van verschillende organisaties. Ze bieden begeleiding en ondersteuning aan gezinnen en kinderen die het opvoeden, opgroeien of op orde houden van hun leven (tijdelijk) niet op eigen kracht kunnen. Samen met u maakt de jeugd- en gezinswerker een plan, zo nodig kunnen zij andere organisaties inzetten om de juiste hulp op maat voor u te regelen. U kunt 1.Hoorn bereiken via; www.hoorn.nl of 0229 252200

Themaspreekuur Echtscheiding

Als u uit elkaar gaat, komt er veel op u af. Om u op weg te helpen, is er het themaspreekuur Echtscheiding van 1.hoorn. U kunt hier terecht voor vele verschillende vragen, bijvoorbeeld; hoe vertellen wij de kinderen dat we gaan scheiden? Hoe voorkom ik miscommunicatie bij een echtscheiding? U kunt een afspraak maken via 0229-252200

Als deze ondersteuningsvormen worden door de gemeente Hoorn gefinancierd, u hoeft daar dus zelf niets voor te betalen.

Veiligheid in en rond de school

Om onze organisatie goed te laten verlopen zijn routines, regels en afspraken onmisbaar. Ouders en leerkrachten geven samen het goede voorbeeld.

De veiligheid binnen onze school en in de directe omgeving is een zaak van ons allemaal. Een scala aan regels moet er voor zorgen dat uw kind veilig naar school toe kan en daar ook veilig verblijft. Zonder deelgenoot te zijn van deze veiligheid, blijven regels nietszeggende zinnen op papier. Daarom streven wij er op onze school naar om veiligheid een zaak te laten zijn van u, van de school en van uw kind. De school is samen met de ouders verantwoordelijk voor het goede voorbeeld en alleen met elkaar kunnen wij de kinderen leren zich veilig en verantwoordelijk te gedragen. Voor zichzelf en ook naar elkaar. Ten aanzien van het gedrag bestaat er op school een protocol wat ter inzage op de school aanwezig is. Dit protocol vertegenwoordigt onze waarden en normen die wij uitdragen in onze omgang met elkaar. Vervolgens gaat veiligheid natuurlijk ook gepaard met een aantal voorschriften die gevolgd moet worden vanuit de wet. Hiervoor is door het bestuur van onze school een Arbobeleid samengesteld, waaraan wij ons als school conformeren. In het Arbobeleid wordt gesproken over de instrumenten die wij moeten inzetten om de veiligheid m.b.t. de zgn. harde risico's te garanderen en beheersen. Denk hierbij aan de brandveiligheid, veiligheid van het gebouw, arbeidsvoorwaarden ter bevordering van het klimaat en het welzijn van de leerkracht en de leerlingen. Jaarlijks doet de school verslag van de ontwikkelingen en de stand van zaken op het gebied van Arbo en veiligheid aan de Medezeggenschapsraad.

Op onze school is een aantal Bedrijfshulpverleners dat tot taak heeft om bij calamiteiten te handelen. Deze mensen werken volgens het ontruimings- /calamiteitenplan. Ook dit plan ligt op school ter inzage. Jaarlijks worden op de school meerdere ontruimingsoefeningen gehouden en wordt de school gecontroleerd op gebreken en/of verbeterpunten m.b.t. de veiligheid.

Om onze organisatie goed te laten verlopen zijn routines, regels en afspraken onmisbaar. Ouders en leerkrachten geven samen het goede voorbeeld.

De buitendeuren gaan om 8.20 uur open.

De leerkrachten gaan om 8.20 uur naar hun klas en verwelkomen de kinderen met het geven van een hand.

De ouders nemen in de gang afscheid van hun kind. Uiterlijk om 8.30 uur verlaten de ouders de school. Onder schooltijd zijn onze schooldeuren gesloten en bezoekers dienen zich te melden bij het personeel.

Om 14.45 uur wachten de ouders hun kinderen buiten op. De kleuters en middenbouw leerlingen

worden door de leerkrachten tot aan de buitendeur begeleid. De leerkrachten uit de tussen- en bovenbouw nemen bij de klasdeur afscheid van de kinderen. Vanaf 14.45 uur hebben de ouders de gelegenheid om het werk van hun kind(eren) in te zien of een gesprek te hebben met de leerkracht.

Tijdens de grote pauze spelen de kleuters op het kleuterplein. De kinderen uit de middenbouw spelen op de speelplaats of voetballen op de voetbalveldjes. De kinderen uit de bovenbouw spelen op de speelplaats, voetballen op de voetbalveldjes of spelen op het basketbalveld.

De fietsenrekken, de slootkanten en de parkeerterreinen horen niet bij het speelterrein van de kinderen.

Rond 10.00 uur is er een kleine pauze. De kinderen kunnen dan wat eten en drinken. Het tussendoorhapje willen we graag zo gezond mogelijk houden, daarom vragen wij de ouders om fruit mee te geven. In de periode van november tot en met april verzorgen wij drie keer in de week een gezond fruit of groenten tussendoortje voor al onze leerlingen.

Voordat de kinderen tijdens een pauze naar buiten gaan zorgen de leerkrachten ervoor, dat de kinderen voldoende gelegenheid krijgen om hun brood op te eten. Er wordt geen eten mee naar buiten genomen. De leerkracht kan niet verantwoordelijk zijn voor het volledig nuttigen van meegebrachte tussendoortjes en lunch, buitenwaar meer tijd voor nodig is dan de eet- en drink pauze biedt.

Onze basisomgangsvormen sluiten aan bij de vreedzame schoolgedachte;

- Wij zorgen ervoor dat iedereen erbij hoort. We staan open voor verschillen tussen mensen.
- Wij zorgen ervoor dat iedereen zich veilig voelt en zichzelf kan zijn.
- Wij lossen conflicten vlot samen op.
- Wij helpen elkaar. Wij dragen allemaal een steentje bij en dragen verantwoording voor de schoolgemeenschap.
- Wij leren op een democratische manier gezamenlijk besluiten te nemen.
- We lopen in de school en zorgen samen voor een rustige en gezellige sfeer in en rondom de school. Dit geldt ook voor activiteiten buiten het schoolgebouw.
- We dragen zorg voor eigen en elkaars eigendommen.

Bij het in- en uitgaan van de school:

Op onze school vinden we het belangrijk dat de kinderen, de ouders en andere bezoekers zich welkom voelen in onze school. We willen aan de kinderen laten merken dat elk kind er toe doet. Het is belangrijk dat jij er bent! Het in- en uitgaan van de school is een uitgelezen kans om op een ontspannen manier contact te maken met kinderen én ouders uit verschillende groepen. Alle professionals in de school zijn hier zowel in de ochtend als in de middag bij betrokken.

Veilig gebruik van het schoolplein

Op het schoolplein gelden specifieke gedragsregels. Deze staan beschreven in ons sociaal veiligheidsplan. De regels worden in de klas besproken en/of aangeleerd.

Op het schoolplein wordt door de leerkracht actief toezicht gehouden op het gedrag en samenspel van de kinderen. Er wordt gelet op verbale en non verbale uitingen van kinderen die de sfeer beïnvloeden. We benaderen bij voorkeur positief gedrag en benoemen fijn spel wanneer we dat waarnemen. Indien de uitingen van kinderen een negatieve invloed hebben, stuurt de leerkracht actief bij. In geval van een conflict worden de kinderen aan een mediator gekoppeld. Indien een conflict zich niet leent voor de mediators dan bemiddelt de leerkracht zelf.

Na afloop van de pauze informeert de pleinwacht kort de leerkrachten. Zo kunnen ook in de klas complimentjes gedeeld of voor de volgende dagen afspraken gemaakt worden.

De regels worden jaarlijks via een informatieve brief gedeeld met ouders en de medewerkers van de buitenschoolse opvang waar wij mee samen werken.

Voor het veilig gebruik van de speeltoestellen geldt:

- De toestellen worden gebruikt passend bij het speeldoel. -
Klimhuisje; het huisje mag alleen betreden worden via de trap -
Het klimhuisje kan alleen verlaten worden via de glijbeugels.
- De duikelrekken worden door maximaal twee leerlingen tegelijk benut -
De wip mag alleen gebruikt worden door één leerling per stoeltje.
- Op de balk van de wip mogen geen kinderen plaats nemen.

Schenden van de gedragscode

Bij het bewaken van gedragsregels behoort ook het optreden in geval van overtreding.

Bij schending van de gedragscode door kinderen of ouders wordt een vaste procedure gevolgd, die wordt beschreven in ons sociaal veiligheidsplan. De definitieve versie van dit plan verschijnt medio december en zal vanaf dat moment ter inzage liggen bij de directie. Vervolgens zal het plan jaarlijks onder de aandacht gebracht worden bij ouders.

5. De leerkracht

De rol van de leerkracht

De taak van de leerkracht op een montessorischool is er vooral op gericht kinderen te begeleiden bij de ontwikkeling van de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Op het gebied van het bevorderen van de zelfstandigheid is 'Help mij het zelf te doen' een bekende uitspraak van Maria Montessori.

Montessori heeft heel duidelijk naar voren gebracht dat kinderen alleen door eigen activiteit kunnen leren, kennis kunnen verwerven. Hoewel kinderen kunnen leren door zelfwerkzaamheid is de rol van de leerkracht van niet te onderschatten betekenis.

Zij moet hun belangstelling opwekken, hen aanmoedigen en de leerstof op grootse wijze aanbieden.

Zij moet een persoonlijkheid en een mens zijn, gevoelig en vol belangstelling voor haar leerlingen (uit: 'Door het kind naar een nieuwe wereld - Maria Montessori).

De taak van de leerkracht is erop gericht dat het kind activiteiten ontplooit. Vanuit deze gedachte is het inrichten van het lokaal met de daarbij behorende leermiddelen een van de belangrijkste taken van de leerkracht. Op het gebied van de ontwikkeling van de verantwoordelijkheid is de uitspraak van Montessori: "Jouw vrijheid eindigt waar de vrijheid van de ander begint" erg belangrijk. Vanuit de achtergrond van deze regel begeleidt de leerkracht in de praktijk van alle dag de kinderen. De kinderen leren wat het betekent verantwoordelijk te zijn voor hun eigen gedrag.

De voorbereide omgeving

De omgeving nodigt het kind uit actief aan het werk te gaan. De leerkracht staat klaar deze activiteiten te begeleiden. Zij brengt aan kinderen het gevoel over dat zij hen iets te bieden heeft en hen verder op weg wil helpen. Behalve het voorbereiden van de omgeving is het aanbieden van materialen, leerstof en het stimuleren van het gebruik ervan van groot belang. Het op de juiste wijze aanvoelen van het kind hierbij is een belangrijke taak van de leerkracht. De leerkracht schept het veilige klimaat en de prettige sfeer waarin het kind gedijt. Het kind weet zich op zijn niveau geaccepteerd en gewaardeerd. Bijna alles is hierbij terug te voeren naar de uitspraak van Maria Montessori: "Jouw vrijheid eindigt, waar de vrijheid van de ander begint." In de geest hiervan gaat de leerkracht ook om met pestgedrag. Afhankelijk van de situatie wordt dit eerst individueel en daarna met een groepje of met de hele klas besproken. Respectvol omgaan met elkaar is niet iets van een eenmalig project, maar heeft de dagelijkse aandacht van de leerkracht.

Bekwaamheidsdossier

Met de invoering van de Wet Beroepen in het Onderwijs zijn de leerkrachten verplicht om zelf hun bekwaamheidsdossier bij te houden. Jaarlijks schrijven de leerkrachten een eigen persoonlijk ontwikkelingsplan. In dit plan staat beschreven welke verbeterpunten de leerkracht heeft. Het ontwikkelingsplan is mede gebaseerd op de klassenbezoeken en voortgangsgesprekken met directie en/of intern begeleidster. Gekoppeld aan deze verbeterpunten, kiest de leerkracht een nascholing. De nascholing staat beschreven in het overzicht; professionalisering. In dit dossier houden zij bij wat ze allemaal doen om hun deskundigheid op peil te houden.

Klassenbezoeken

Twee keer per jaar vinden klassenbezoeken plaats door de directeur en intern begeleidster. Daar waar nodig (bv. in het traject van een tijdelijke benoeming naar een vaste benoeming, bij zorg over de kwaliteit van functioneren en bij een startende leerkracht), vinden meerdere klassenbezoeken plaats. Bij de klassenbezoeken wordt soms gebruik gemaakt van een filmcamera. De beelden worden alleen met de leerkracht bekeken en nabesproken. Na het gesprek worden de beelden vernietigd.

De rekenspecials van onze school; Marjolein Schulte verkrijgt ook informatie over ons rekenonderwijs door middel van klassenbezoeken.

Om goed zicht te houden op de dagelijkse gang van zaken en sfeer in de groepen leggen de directeur en intern begeleidster flitsbezoeken. Flitsbezoeken vinden iedere maand plaats.

Functioneringsgesprekken

Elk schooljaar vindt er tussen de leerkracht en de directeur een functioneringsgesprek plaats. In dit gesprek wordt stil gestaan bij de zaken waarover de leerkracht tevreden is en wordt gekeken naar mogelijkheden om zich verder te verbeteren. In het functioneringsgesprek komt het bekwaamheidsdossier en het persoonlijk ontwikkelingsplan aan de orde. Van ieder gesprek wordt een verslag opgesteld waarin de successen, verbeterpunten en een beknopte beschrijving van het

klassenbezoek wordt opgenomen. Na accordering van de leerkracht, wordt het verslag opgeslagen in het persoonlijk dossier.

Beoordelingsgesprekken

Beoordelingsgesprekken vinden nog alleen plaats in het traject van een tijdelijke naar een vaste benoeming. Formele beoordelingsgesprekken voor leerkrachten in vaste dienst vinden plaats op het moment dat er sprake is van een verbetertraject als gevolg van onvoldoende functioneren.

Vervanging bij afwezigheid van leerkrachten

Door het huidige grote tekort aan invalleerkrachten is het bij ziekte en/of afwezigheid van leerkrachten steeds lastiger een vervanger te vinden. De vervangingsproblematiek wordt naar verwachting in de komende jaren alleen maar groter, zodat we ons genoodzaakt zien een goed vervangingsprotocol te hanteren. Dit protocol wordt jaarlijks via het jaarboekje en de INFO bij de ouders onder de aandacht gebracht.

1. Ziekte, kort verlof en andere afwezigheid wordt bij voorkeur door de duo-partner (of andere collega die bereid is in te vallen) opgevangen. Is dit niet mogelijk dan
2. Wordt er een externe invaller ingezet. Is deze niet beschikbaar dan
3. Wordt de klas opgedeeld over de overige groepen
4. Is er nog een leerkracht onverwacht afwezig dan wordt de groep van deze leerkracht opgevangen door ambulant onderwijsbevoegd personeel.
5. Bij afwezigheid van een 3^e leerkracht (of 2^e bij afwezigheid van ambulant personeel) kan het voorkomen dat de klas noodgedwongen geen les heeft en dus thuis blijft. De ouders krijgen van tevoren bericht dat er voor de klas van hun kind geen leerkracht beschikbaar is. De ouders worden dan verzocht om zelf de opvang van hun kind te verzorgen. Wanneer dit voor hen onoverkomelijke bezwaren geeft, wordt hun kind op school in een andere klas opgevangen. Deze regeling proberen we uiteraard zoveel mogelijk te beperken en is in principe steeds voor slechts één dag. Deze regeling proberen we uiteraard zoveel mogelijk te beperken en is in principe steeds voor slechts één dag.

6. De ouders

Het belang van de betrokkenheid van ouders

In de opvoeding van ieder kind nemen ouders en school een belangrijke plaats in. De opvoeding thuis en op school hoort eigenlijk vloeiend in elkaar over te lopen. In de visie van Montessori zijn opvoeding en onderwijs onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ouders en leerkrachten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor alle aspecten van de opvoeding van het kind. Het is belangrijk dat opvoeders vertrouwen uitstralen en hebben in het eigen kunnen van het kind. Ouders en leerkrachten moeten het kind die voorwaarden bieden in een zo optimaal mogelijke en veilige omgeving, waarin het kind voldoende uitdaging vindt, passend bij het ontwikkelingsniveau van het kind.

Informatievoorziening aan ouders over het onderwijs en de school

De ouders worden op verschillende manieren ingelicht over het onderwijs en de school. Na aanmelding vinden er kennismakingsgesprekken plaats. Voorts vinden er ook op vaste momenten in het schooljaar ontwikkelingsgesprekken (naar aanleiding van de rapportage), klassenouderavonden,

klassenvisitemomenten en oudergesprekken bij de wisseling van bouw plaats. Op verzoek vinden er ook tussentijdse gesprekken plaats.

Iedere 2 weken worden ouders over schoolzaken geïnformeerd middels het nieuwsbulletin van de school: de INFO. In de INFO is ook steeds een agenda opgenomen van activiteiten die plaatsvinden. De communicatie tussen school en ouders is geregeld via DigiDuif. Via dit digitale systeem houden ouders zelf hun actuele contactgegevens bij en kunnen ze absentiemeldingen en verlofaanvragen doen. Ook de inschrijving van ouderhulp tijdens bijzondere activiteiten wordt via DigiDuif door de leerkrachten geregeld.

Ouders worden bij ons op school in de gelegenheid gesteld om "op visite te komen". Gedurende een paar uur of een dagdeel zijn de ouders van harte welkom in de klas van hun kind. Ze kunnen even een tijdje met de klas "meedraaien" en op deze manier de sfeer proeven en zien hoe alles reilt en zeilt in de klas van hun kind. De periode waarin dit kan wordt via DigiDuif bekend gemaakt.

Inspraak

De ouders van onze school kunnen in drie geledingen op verschillende niveaus meepraten, meedenken en meebeslissen over allerlei onderwerpen die hun kind en de school aangaan.

Ouderraad

Sinds augustus 1993 is er een ouderraad (OR) aan de school verbonden. Het doel van de ouderraad is de relatie tussen de ouders en de school te bevorderen en wel op zodanige wijze, dat de werkzaamheden van de ouderraad aan het optimaal functioneren van de school bijdragen.

De ouderraad zet zich o.a. in bij de coördinatie van verschillende vieringen en schoolactiviteiten en beheert (mede) het ouderfonds. Ze staat in nauw contact met het team en de directie.

Het reglement van de ouderraad, waarin alles nauwkeurig omschreven staat, is ter inzage op school aanwezig.

Medezeggenschapsraad (MR)

Sinds maart 1985 is er aan de Flierefluiter een medezeggenschapsraad verbonden, overeenkomstig de Wet Medezeggenschap Onderwijs. Na de scholenfusie met Jenaplanschool de Tandem en daardoor het ontstaan van de Traditionele Vernieuwingschool Hoorn op 1 augustus 2001 bestaat de medezeggenschapsraad uit 8 leden. Hiervan worden 4 leden gekozen uit en door de ouders en 4 leden door het personeel. De MR vergadert minimaal 5 á 6 keer per jaar. Zowel de vergaderingen als de notulen van de vergaderingen zijn openbaar. Alle ouders en personeelsleden kunnen agendapunten inbrengen en toelichten. Het doel van de MR is om overleg, inspraak en openbaarheid op school te bevorderen. Zij kan voorstellen doen aan het bestuur of teamvergadering over alles wat de school betreft. Ten aanzien van een aantal zaken heeft de MR adviesrecht, in andere zaken heeft zij instemmingsrecht. In het medezeggenschapsreglement staat alles nauwkeurig omschreven. Dit reglement staat op de website van de school onder het kopje Ouders en dan Medezeggenschap.

Schoolbestuur (STABO Hoorn)

Met ingang van 1 augustus 2011 is het wettelijk verplicht om een scheiding aan te brengen tussen bestuur en toezicht. Het bestuur heeft na overleg met de besturenorganisatie waarvan het schoolbestuur lid is (VBS) besloten tot de vorming van een algemeen bestuur, bestaand uit een uitvoerend deel en een toezichthoudend deel. In het uitvoerend deel van het schoolbestuur zitten de directeuren van de beide vestigingen: Patricia Meyer van TVH Montessorischool de Flierefluiter en Ids de Haan van TVH Jenaplanschool de Tandem.

Het toezichthoudend deel bestaat uit 5 ouders afkomstig van de beide vestigingen.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor:

- Personeelsbeleid;
- Beheer van door de overheid beschikbaar gestelde fondsen;
- Beheer en onderhoud van gebouwen en materialen;
- Toezicht op de gang van zaken binnen de school waaronder het leer- en werkklimaat voor de personeelsleden en de kinderen.

De directeur/bestuurders zijn belast met de uitvoering van bovenstaande taken. Het mandaat van beide directeur/bestuurders is nader omschreven in het Bestuursreglement / managementstatuut STABOH, mei 2012.

Sponsoring

Het sponsorbeleid van de school is vastgelegd in een apart beleidsstuk. Samengevat komt het erop neer dat de richtlijnen en gedragsregels uit de Brochure Sponsoring van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen als uitgangspunt zijn genomen bij het opstellen van het sponsorbeleid. Verder zijn er duidelijke afspraken vastgelegd over de tegenprestaties van de school en worden nieuwe sponsorovereenkomsten voorgelegd aan de Medezeggenschapsraad.

Ouderhulp

Regelmatig wordt de ouders via intekenlijsten in DIGIduif, via de INFO of via de mail gevraagd of ze willen meehelpen bij een activiteit. Deze hulp kan bijvoorbeeld bestaan uit het begeleiden van een groepje kinderen tijdens een excursie of schoolreisje, maar ook uit het meehelpen bij creatieve activiteiten of bij het uitlenen van boeken uit de schoolbibliotheek.

Schoolverzekering voor leerlingen

De school heeft voor alle kinderen, leerkrachten en hulpouders een ongevallenverzekering afgesloten. Voor de leden van het schoolbestuur dat bestaat uit ouders van de school is een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Klachtenrecht

Overal waar mensen samenwerken kan iets fout lopen. Klachten kunnen in de meeste gevallen opgelost worden door ze op school te bespreken met de leerkracht of directie of de speciaal daarvoor aangewezen contactpersoon. Indien het interne traject geen oplossing biedt, dan kan de klacht worden besproken met de externe vertrouwenspersoon of uiteindelijk worden behandeld door de Regionale Klachtencommissie Onderwijs West-Friesland. Onze school is aangesloten bij de "Klachtenregeling onderwijs West-Friesland" en bij de "Landelijke Klachtencommissie voor algemeen bijzonder onderwijs" (LKC).

De functie van externe vertrouwenspersoon is ondergebracht bij de GGD Hollands Noorden.

Interne Contactpersoon

De interne contactpersoon helpt de ouders bij de procedure rondom de behandeling van een klacht.

De contactpersoon voor onze school is dhr. Jeroen Schouten. Zijn contactgegevens:

jeroen.schouten@xs4all.nl   0229 – 24 47 84

Interne vertrouwenspersoon

Marosucha Maas, de intern begeleider is onze interne vertrouwenspersoon.

Leerlingen, kunnen bij haar voor zaken terecht die zij niet direct met de leerkracht willen bespreken. Voor de kinderen is zij als luisterjuf beschikbaar.

Externe vertrouwenspersoon

Een externe vertrouwenspersoon heeft vooral een taak in de opvang en hulpverlening. De externe vertrouwenspersoon begeleidt en ondersteunt ouders/verzorgers en leerlingen van de school bij de behandeling van klachten waarbij er sprake is van machtsmisbruik en heeft tevens een informatieve functie voor medewerkers van de school. Van machtsmisbruik is onder andere sprake in geval van seksuele intimidatie, pesten, discriminatie, agressie en geweld. De externe vertrouwenspersoon is er alleen voor klachten van ouders/verzorgers en leerlingen tegen medewerkers van een school en bij klachten die ontstaan tussen leerlingen onderling. De externe vertrouwenspersoon is er niet voor klachten die in de thuissituatie spelen. Indien een medewerker van school advies en begeleiding nodig heeft, dan wordt verwezen naar de arbodienst van de school. Tevens levert de externe vertrouwenspersoon een bijdrage aan activiteiten gericht op het voorkomen van machtsmisbruik door bijvoorbeeld het geven van voorlichting en presentaties voor bijvoorbeeld ouders/verzorgers, interne contactpersonen en leerkrachten.

Indien u (ouder/verzorger, leerling of medewerker van een school) een klacht over machtsmisbruik heeft, kunt u contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon. Deze kijkt hoe de klacht het beste aangepakt kan worden. In eerste instantie zal er altijd geprobeerd worden een oplossing te zoeken tussen ouders/verzorgers, leerlingen en school. Indien dit niet lukt, kan overwogen worden een klacht in te dienen bij de klachtencommissie. De externe vertrouwenspersoon kan de klager eventueel begeleiden bij alle stappen.

Voor onze school zijn mevrouw T. Geerdes-Maas en mevrouw E. Labree de externe vertrouwenspersonen. Ze zijn werkzaam bij de GGD Hollands Noorden.

De externe vertrouwenspersonen kunt u schriftelijk dan wel telefonisch bereiken. U kunt een brief sturen waarin u uw klacht vermeldt. Vergeet hierin a.u.b. niet uw telefoonnummer te vermelden, zodat u terug gebeld kan worden.

GGD Hollands Noorden
T.a.v Externe vertrouwenspersoon
Antwoordnummer 528
1740 VB Schagen

Bij het gebruik van dit adres geldt binnen de GGD een speciaal protocol voor behandeling van post en archivering ter bescherming van de privacy van betrokkenen. U kunt de externe vertrouwenspersoon op werkdagen ook bellen. Het telefoonnummer is 088 0100 555. In de schoolvakanties kan het voorkomen dat de bereikbaarheid minder is.

Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (LKC)

Indien intern op school geen oplossing wordt gevonden of de klacht niet naar tevredenheid van klager wordt opgelost, kan de klacht voorgelegd worden aan de klachtencommissie. De klachtencommissie

neemt na ontvangst van de schriftelijke klacht deze – mits de klacht qua termijn en inhoud – ontvankelijk is, in behandeling. Beide partijen (klager en school) worden altijd in de gelegenheid gesteld hun mening te geven (hoor en wederhoor). Na behandeling van de klacht, doet de Klachtencommissie uitspraak en geeft een advies aan het bestuur van de school. Het bestuur van de school beslist uiteindelijk wat er met dit advies gebeurt.

Adres Klachtencommissie

Het postadres van het ambtelijk secretariaat van de Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs is:

LKC

Postbus 95572

2509 CN Den Haag

7. De ontwikkeling van het onderwijs in de school

Activiteiten ter verbetering van het onderwijs in de school

De vorderingen van onze leerlingen wordt op verschillende manieren in kaart gebracht. Voor ieder kind wordt per vakgebied de eigen leerlijn geregistreerd. Met zogenaamde methode-gebonden toetsen en landelijk genormeerde toetsen meten wij ook welke resultaten de kinderen hebben bereikt. De methode-gebonden toetsen zijn onder andere de toetsen die horen bij Nieuwsbegrip en Getal & Ruimte. De landelijk genormeerde toetsen zijn Cito toetsen voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen/wiskunde. Daarnaast gebruiken we twee leestoetsen: AVI en de Drie Minuten Toets (DMT).

De uitslagen van de toetsen worden in groepsbesprekingen en teamvergaderingen besproken en geanalyseerd. Na elke toetsronde wordt een nieuw groepsplan voor het komende half jaar opgesteld met een niveau-indeling voor alle kinderen (basis-, hulp-, of plusgroep). Daarnaast vermeldt het plan welke kinderen een individueel handelingsplan hebben.

In sommige gevallen geven de uitslagen van de toetsen nog niet helemaal weer wat de begeleidingsmogelijkheden van een kind zijn. In dat geval wordt een kind individueel verder getoetst. Dit gaat in overleg met de ouders en deze toetsen worden afgenomen door de interne begeleider of een externe deskundige. De toetsen geven ons inzicht in de begeleidingsmogelijkheden van een kind en geven ons informatie over verbeteringsmogelijkheden van ons onderwijsaanbod.

Om de kwaliteit van ons onderwijs te verbeteren maken we ook gebruik van de uitkomsten van het kwaliteitsonderzoek, het oordeel van de visitatiecommissie van de Nederlandse Montessorivereniging (NMV) en de adviezen van de inspectie.

Het toets-overzicht voor het schooljaar 2018-2019

Onderbouw (groep 1 en 2)

- Cito toetsen Taal voor Kleuters en Rekenen
- dyslexiescreening.
- SCOL sociaal emotioneel volginstrument

Middenbouw (groep 3, 4 en 5)

- dyslexiescreening;
- avi toets en DMT (Drie Minuten Toets) voor technisch lezen;
- Methodegebonden toetsen Veilig leren lezen, Nieuwsbegrip en Getal en Ruimte ;
- Cito toets begrijpend lezen; • Cito toets rekenen/wiskunde;
- Cito toets spelling.
- SCOL sociaal emotioneel volginstrument

Bovenbouw (groep 6, 7 en 8)

- avi toets en DMT
- Cito toets spelling en werkwoordspelling;
- Methodegebonden toetsen Nieuwsbegrip en Getal en Ruimte;
- Cito toetsen begrijpend lezen en Rekenen en Wiskunde;
- Schoolkeuzetoets (NIO) voor groep 8;
- Theoretisch en praktisch verkeersexamen voor groep 7;
- De verplichte eindtoets basisonderwijs voor groep 8.
- SCOL sociaal emotioneel volginstrument

Alle basisscholen in ons land moeten van de onderwijsinspectie een zgn. schoolplan opstellen. In dit plan vindt u alle gegevens over het onderwijskundig beleid en het personeelsbeleid.

Het onderwijskundig beleid betreft de keuzes die de school maakt ten aanzien van leerstof, werkwijzen, methodes en ontwikkelingsmateriaal.

Op het gebied van personeelsbeleid gaat het om maatregelen die bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid. Voorbeelden hiervan zijn: scholing en begeleiding, verdeling van taken en werkzaamheden. Het schoolplan 2015-2019 van de Flierefluiter ligt ter inzage bij de directie.]

Beleidsvoornemens

Schooljaar 2018-2019 werken wij aan het verbeteren van de volgende onderwerpen: -

Sociale veiligheid

- Rekenonderwijs
- Kosmisch onderwijs
- Zorgstructuur
- Klassenmanagement in de Montessorigroep -
- Leerling volgsysteem

Samenwerking met andere Montessorischolen

Al geruime tijd werkt een aantal algemeen bijzondere montessorischolen in Noord-Holland onder de naam SAMON (Samenwerkende Montessorischolen Noord-Holland) met elkaar samen. Onder SAMON vallen de algemeen bijzondere montessorischolen uit Zwaag, Enkhuizen, Beverwijk en Hoofddorp. Het is een inhoudelijke samenwerking om het montessorionderwijs te versterken. Er zijn jaarlijkse bijeenkomsten voor interne begeleiders en bijeenkomsten voor de directeuren.

Inhoudelijk jaarverslag

Bij aanvang van elk schooljaar doen wij verslag over ons montessori onderwijs. Dit verslag is speciaal voor de ouders van de Flierefluiter geschreven. Wij vertellen de ouders waar we in het afgelopen schooljaar mee bezig zijn geweest en wat we hiermee bereikt hebben. Het inhoudelijk jaarverslag krijgen alle ouders aan het begin van het nieuwe schooljaar. Het wordt opgenomen in het jaarboekje. Het verslag is ook in te zien op onze website.

8. De resultaten van het onderwijs

Kinderen ontwikkelen zich volgens bepaalde ontwikkelingsfasen. De ontwikkelingsfasen vormen voor ons het uitgangspunt bij de begeleiding. De aanleg, het tempo, de interesse en de thuissituatie van de kinderen onderling varieert. We proberen met deze verschillen goed om te gaan en de kinderen door de geïndividualiseerde werkwijze te bieden wat ze nodig hebben. In eigen tempo en met hun eigen aanleg kunnen ze zich ontwikkelen en de leerkracht begeleidt hen daarbij. De meeste kinderen volgen de gewone ontwikkelingsgang, maar er zijn ook kinderen voor wie de leerroute duidelijk gewijzigd wordt met ander werk, méér, moeilijker of gemakkelijker. Ook kan het zijn dat de vrije werkkeuze minder wordt en dat de leerkracht meer bepaalt welk werk er door de kinderen gedaan wordt. In bepaalde gevallen krijgt een kind uit de midden- of bovenbouw een dag- of weektaak.

Alle kinderen worden begeleid en gestimuleerd en we proberen elk kind op het niveau te brengen dat haalbaar is. Tijdens de hele basisschoolperiode worden de kinderen gevolgd in hun ontwikkeling. Voor de leerstofonderdelen lezen, rekenen en spelling worden methode gebonden en landelijk genormeerde toetsen (Cito) gebruikt. De toetsen geven een beeld van de vooruitgang van de kinderen bij deze onderdelen. De uitkomsten worden onder andere gebruikt om de ouders te informeren over de ontwikkeling van hun kind. Dit wordt beschreven in de verslagen, die worden besproken met de ouders. Deze verslagen geven informatie over de kwaliteit van het werk, het niveau waarop het kind werkt en de werkhouding. De kinderen worden niet alleen beoordeeld in een systeem van onderling vergelijken, maar er wordt ook gekeken naar de mogelijkheden en inzet van het individuele kind.

Intern kwaliteitssysteem

Momenteel wordt voor de meting van het intern kwaliteitssysteem gebruik gemaakt van de Kwaliteitsmeter PO-MO. Dit is een door van Beekveld en Terpstra ontwikkelde kwaliteitsmeter, die aangepast is voor het montessorionderwijs. Het omvat de standaard kwaliteitsmeter voor het primair onderwijs aangevuld met vragen met montessori kenmerken. In elke schoolplanperiode worden de teamleden, de ouders en de vanaf groep 5 hiermee bevraagd over de kwaliteit van ons onderwijs. De uitkomsten worden gebruikt bij het opstellen van het nieuwe schoolplan. De laatste bevraging vond plaats in mei 2016.

De overgang van de kinderen naar het voortgezet onderwijs

In het begin van het schooljaar maakt groep 8 twee toetsen met betrekking tot de advisering voor het Voortgezet Onderwijs.:

- De Nederlandse intelligentietest voor onderwijsniveau (NIO). Deze test meet de aanleg en de score verwijst naar de meest passende vorm van vervolgonderwijs.

- De Nederlandse Persoonlijkheidsvragenlijst-Junior (NPV-J) De test bestaat uit vragen waar ja of nee op geantwoord moet worden. De test heeft een signalerende functie. De uitkomsten kunnen aanwijzingen zijn voor (te verwachten) problemen.

Deze toetsen worden afgenomen door de onderwijsbegeleidingsdienst OBD Noordwest. De uitslagen van de toetsen worden door een medewerker van OBD Noordwest besproken met de leerkracht van het kind. Daarna vindt een oudergesprek plaats over het advies voor het voortgezet onderwijs. In de maand februari wordt het advies definitief vastgesteld. Rond deze tijd gaan de kinderen ook de open dagen van het voortgezet onderwijs bezoeken.

Aan het einde van groep acht maken de kinderen in april/mei de verplichte eindtoets. We maken gebruik van de adaptieve toets van Route 8. De verplichte eindtoets heeft geen gevolgen voor het definitieve advies voor het voortgezet onderwijs dat al in februari vastgesteld is.

Uitstroomgegevens

In een schoolgids staan de uitstroomgegevens van een school. Bij het lezen van uitstroomgegevens bestaat volgens ons het gevaar dat gedacht wordt dat hoe meer kinderen naar het VWO gaan hoe beter de school is. De kinderen die goed hun best doen en met een VMBO advies van school gaan worden hiermee tekort gedaan. Voor ons is het vooral van belang dat een kind het advies krijgt dat overeenkomt met de mogelijkheden. We baseren ons advies op drie zaken: de Cito toetsen die het kind in de loop van de schoolloopbaan gemaakt heeft, de NIO toets die in het begin van groep 8 gemaakt wordt en het advies van de leerkracht. Wij hechten meer waarde aan een goed gesprek met de betreffende ouders over dit advies dan aan het publiceren van uitstroomgegevens.

	17-18	16-17	15-16	14-15	13-14
VMBO	47%	53%	50%	50%	64%
VMBO / HAVO	16%	14%	6%	0%	18%
HAVO	21%	20%	19%	29%	0%
VWO	16%	13%	25%	21%	18%
OVERIG	0%	0%	0%	0%	0%

9. Regeling schooltijden, vakantie en ander verlof

Leerplicht

Alle kinderen van 5 jaar en ouder vallen onder de Leerplichtwet. Soms is een schoolweek te lang voor deze vijfjarigen. Ondanks dat de schoolweek voor onze kleuters een dag korter is dan voor de overige kinderen, komt het voor dat een schoolweek voor sommige 5-jarigen te vermoeiend is. De ouders van deze kinderen kunnen een beroep doen op extra vrijstelling. Deze mogelijkheid is uitsluitend bedoeld om overbelasting van een kind te voorkomen. Zodra het kind zes jaar is, geldt deze overgangsregeling niet meer.

Schooltijden

onderbouw	groep 1 en 2: ma, di, do, vr 8.30 - 14.45	woe vrij
middenbouw	groep 3 en 4: ma, di, do, vr 8.30 - 14.45	woe 8.30 - 11.30 midden-
bovenbouw	groep 5 t/m 8 ma, di, do, vr 8.30 - 14.45	woe 8.30 - 12.30

De start van de dag

Aan het begin van elke schooldag is er voor de kinderen een inlooperperiode van 10 minuten. Vanaf 8.20 uur is de school geopend en worden de kinderen verwelkomd door de leerkracht die bij de klasdeur staat en die ze, geheel volgens de gebruiken van het montessori-onderwijs, een hand geeft. Om 8.30 uur wordt met de lessen begonnen en dienen de ouders de school te hebben verlaten. Tijdens de inlooperperiode zijn er geen ouders in het klaslokaal. Het afscheid nemen geschiedt in de gang, zodat de kinderen de gelegenheid hebben om zelfstandig en in een rustige sfeer hun werkdag te beginnen. De ouders kunnen elke dag na schooltijd in de klas van hun kind terecht om samen met hun kind het werk te bekijken. Ook kunnen zij "op visite komen" in de klas van hun kind.

Het einde van de dag

In de onder- en middenbouw begeleidt de leerkracht de kinderen naar buiten aan het einde van de schooldag. Ook dan wordt met een handdruk de schooldag afgesloten. De leerkracht let er steeds op dat alle kinderen volgens gemaakte afspraken worden opgehaald. In de bovenbouw wordt bij de deur van de klas afscheid van de kinderen genomen en gaan de kinderen zelfstandig naar buiten.

Vakantieregeling

Onze school volgt in de regel het adviesrooster van het Platform Samenwerkingsverband PO-VO Westfriesland. Hiermee lopen de vakanties van de Flierefluiter grotendeels gelijk met de vakanties van de overige scholen uit de omgeving. Het vakantierooster wordt ieder jaar voor aanvang van de zomervakantie bekend gemaakt via het informatiebulletin van de school: de INFO. Bovendien wordt deze via de website van school gepubliceerd: www.montessori-deflierefluiter.nl.

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

Extra verlof kan alleen in bijzondere gevallen verleend worden. In artikel 11 van de Leerplichtwet staat omschreven wanneer een kind niet naar school kan, mag of hoeft. Dit is bijvoorbeeld het geval bij ziekte, schoolsluiting en de vervulling van plichten die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging. Verder kent de Leerplichtwet vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden. U kunt een verlofaanvraag via Digiduif indienen of via een formulier. De exacte regelgeving voor verlof buiten de schoolvakanties staat op de achterzijde van dit formulier. U krijgt van de directie altijd een reactie op het aangevraagde verlof. Ongeoorloofd verzuim moet altijd gemeld worden bij de leerplichtambtenaar.

Ook voor kinderen die nog niet leerplichtig zijn, stellen wij het op prijs als u een verlofaanvraagformulier invult.

Voor een bezoek aan de huisarts, tandarts, e.d. volstaat het als u de groepsleid(st)er van uw kind hierover tijdig inlicht. Wij stellen het ten zeerste op prijs als u deze afspraken zo veel mogelijk buiten de schooltijden plant. Afwezigheid van uw kind kunt u via Digiduif bij ons melden.

De Wet Primair Onderwijs WPO staat het toe dat op grond van bezwaren vanuit zijn levensovertuiging een ouder een beroep kan doen om zijn kind niet aan een bepaalde onderwijsactiviteit te laten deelnemen. De school is dan verplicht om op school onder schooltijd een vervangende onderwijsactiviteit aan te bieden. Deze onderwijsactiviteit dient plaats te vinden onder toezicht van een leerkracht.

Spreekuren

De school kent geen spreekuren in de strikte zin van het woord. U kunt altijd informeel contact zoeken met de leerkracht na schooltijd. Veel ouders maken ook gebruik van de mogelijkheid om direct na schooltijd het werk van hun kind even te bekijken.

Voor een korte mededeling is de leerkracht na schooltijd meestal wel beschikbaar. Wilt u echter wat langer met de leerkracht in gesprek, dan maakt u hiervoor beter een afspraak.

10. Namen en (e-mail)adressen

Schooladres

TVH Montessorischool de Flierefluiters

Bezoekadres: Akkerwinde 57, 1689NV Zwaag 0229 - 23 23 42
Postadres: Postbus 429, 1620 AK Hoorn

Teamleden

Directeur:	Patricia Meyer	directie@montessori-deflierefluiters.nl
Management ondersteuning:	Alette Schaafsma	administratie@montessori-deflierefluiters.nl
Onderbouw:	Liesbeth Helsdingen	liesbeth@montessori-deflierefluiters.nl
Middenbouw:	Debby van Weerdenburg Anneloes Poppes Melanie Hoogendam	Debbyvan.weerdenburg@montessori-deflierefluiters.nl anneloes@montessori-deflierefluiters.nl MelanieHoogendam@montessori-deflierefluiters.nl
Tussenbouw:	Mariska Barends Saskia Roukema Hartman- Kok	MariskaBarends@montessori-deflierefluiters.nl SaskiaRoukema@montessori-deflierefluiters.nl manuela@montessori-deflierefluiters.nl
Bovenbouw Vakleerkracht Gym:	Marjolein Schulte Sylvia Pesch	marjolein@montessori-deflierefluiters.nl SylviaPesch@montessori-deflierefluiters.nl
Intern Begeleider:	Marouscha Maas-Mulder	marouscha@montessori-deflierefluiters.nl

Leerkracht   Mirjam Schenk   MirjamSchenk@montessori-deflierefluitier.nl
ondersteuner:
Maatschappelijk   Elles van Amstel   EllesvanAmstel@montessori-deflierefluitier.nl
werkster:

Uitvoerend bestuur

De Flierefluitier   Patricia Meyer, directeur/bestuurder, directie@montessori-deflierefluitier.nl
De Tandem   Ids de Haan, directeur/bestuurder, directie@jenaplan-detandem.nl

Toeziethoudend bestuur

Voorzitter: Veronieke Smit
Leden: Nanouk Verwey, Ilse Klijn-Klöpping, Marja van Zanten, Josine Smit

MR

Teamgeleding: Saskia Hendriks, Marjolein Haanstra, Debby van Weerdenburg
Oudergeleding: Yolanda van de Klundert, Yildiz Jonkers, Jan van Assema , Anne Kuipers

Ouderraad

Leden: Carola van Althuisen, Melvin Lijesen, Sharon van der Willige, Jitske
Frankenhuis, Vivian Braeken

Interne   Dhr. Jeroen Schouten, jeroen.schouten@xs4all.nl, 0229-244748
contactpersoon:

Externe   GGD Hollands Noorden, t.a.v. externe vertrouwenspersoon
vertrouwenspersoon: Mw. Geerdes-Maas, mw. Labree
Antwoordnummer 528, 1740 VB Schagen
Tel. 088-0100555

Onderwijsinspectie: www.onderwijsinspectie.nl
vragen over onderwijs: 0800-8051 (gratis)
Klachten over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, ernstig psychisch of
fysiek geweld: 0900-1113111

Schoolarts: Dhr. M. Dijkema, Postbus 201, 1620 AE Hoorn, 0229-253310
Doktersassistente: Mw. C. Prijs

Nederlandse Montessori Vereniging (NVM):

Bezuidenhoutseweg 251-253, 2594 AM Den haag, 070-3315282

Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (LKC):

Postbus 95572, 2509 CN Den haag

